

Junior Games -vammaisurheilutapahtuman luokittelujärjestelmä ja sen kehittämistarpeet

Tea Grönvall

Opinnäytetyö
Joulukuu 2015
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala
Fysioterapian koulutusohjelma (AMK)

Tekijä(t) Grönvall, Tea	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK	Päivämäärä 07.12.2015
	Sivumäärä 68+31	Julkaisun kieli Suomi
		Verkojulkaisulupa myönnetty: x
Työn nimi Junior Games -vammaisurheilutapahtuman luokittelujärjestelmä ja sen kehittämistarpeet		
Tutkinto-ohjelma Fysioterapian tutkinto-ohjelma		
Työn ohjaaja(t) Jylhä, Maija		
Toimeksiantaja(t) Suomen Vammaisurheilu ja -liikunta VAU ry		
<p>Tiivistelmä</p> <p>Vammaisurheilua on harrastettu jo yli sadan vuoden ajan ja kiinnostus vammaisurheilua kohtaan on kokoajan kasvanut. Vammaisurheilussa kisaajat luokitellaan, jotta kilpailutilanne olisi mahdollisimman tasavertainen. Luokittelulla on tärkeä rooli vammaisurheilussa.</p> <p>Junior Games -kisat ovat Suomen Vammaisurheilu ja -liikunta VAU ry:n järjestämä vammaisurheilutapahtuma alle 19-vuotialle liikunta-, kehitys- ja näkövammaisille sekä elinsiirron saaneille lapsille ja nuorille. Junior Games -kisat järjestetään kaksi kertaa vuodessa ja niissä kisaillaan monissa eri lajeissa, kuten esimerkiksi yleisurheilussa, uinnissa ja salibandyssä.</p> <p>Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää Junior Games -vammaisurheilutapahtuman luokittelujärjestelmän toimivuutta ja kehittämistarpeita. Opinnäytetyön toimeksiantajana toimi Suomen Vammaisurheilu ja -liikunta VAU ry. Opinnäytetyö toteutettiin kyselynä kisoihin osallistuneille opettajille, ohjaajille ja VAU ry:n toimihenkilöille. Aineisto kerättiin strukturoidulla kyselyllä, jota täydennettiin avoimilla kysymyksillä. Kysely tehtiin Webropol-ohjelmalla.</p> <p>Kyselyn tulokset osoittivat, että vastaajat ovat pääosin tyytyväisiä Junior Games -kisojen luokittelujärjestelmään. Kyselyyn vastanneet toivat ilmi myös kehittämisehdotuksia mm. kisalajien valikoimaan, itse tapahtumaan ja luokittelujärjestelmän ikäjaotteluun liittyen.</p>		
Avainsanat (asiasanat)		
Vammaisurheilu, Junior Games-kisat, Luokittelu		
Muut tiedot		

Author(s) Grönvall, Tea	Type of publication Bachelor's thesis	Date 07.12.2015 Language of publication: Finnish
	Number of pages 68+31	Permission for web publication: x
Title of publication The classification system in the Junior Games -disability sport event and its development needs		
Degree programme Degree Programme in Physiotherapy		
Supervisor(s) Jylhä, Maija		
Assigned by Suomen Vammaisurheilu ja -liikunta VAU ry (The Finnish Sports Association of Persons with Disabilities)		
Abstract <p>Disability sport has been practiced for over a hundred years and interest in disability sports has increased lately. In disability sports the competitors are classified so as to facilitate as equal competition groups as possible. Classification has a great importance in disability sports.</p> <p>Junior Games event is organized by the VAU ry (= The Finnish Sports Association for Persons with Disabilities). The event is for under 19-year old physically and intellectually disabled people, visually impaired people and transplant recipients. Junior Games is arranged twice a year and it contains many sports, for example athletics, swimming and floorball.</p> <p>The purpose of the thesis was to examine the functionality of the classification system in the Junior Games -disability sport event and find out is there any need to improve it. The thesis was assigned by the VAU ry. The thesis was implemented as a survey addressed to the teachers, counsellors and VAU ry staff participating in the event. The data were collected online by using a structured inquiry that was complemented with open questions. The survey was conducted with the help of the Webropol program.</p> <p>The results showed that the respondents are mostly satisfied with the classification system of the Junior Games. Respondents also expressed development proposals e.g. competition species selection, the event itself and the age distribution in classification system.</p>		
Keywords/tags (subjects) Disability sport, Junior Games –competition, Classification		
Miscellaneous		

Sisältö

1	Vammaisurheilun luokittelu – mitä se on?	4
2	Opinnäytetyön lähtökohdat.....	5
3	Suomen Vammaisurheilu ja -liikunta VAU ry	6
4	Junior Games -kisat	7
4.1	Kisojen historia	7
4.1.1	Kisajärjestäjät.....	8
4.1.2	Kisojen nimenmuutokset.....	8
4.2	Junior Games -kilpailutapahtumana	9
4.2.1	Vammaryhmät	10
4.2.2	Syyskisat ja kislajien esittely	14
4.2.3	Kevätkisat ja kislajien esittely	16
5	Luokittelujärjestelmä.....	19
5.1	Toimintakyvyn määritelmä.....	19
5.2	Kansainvälinen luokittelujärjestelmä	20
5.3	Junior Games -kisojen luokittelujärjestelmä	22
6	Opinnäytetyön toteuttaminen ja aineistonkeruumenetelmät	25
6.1	Aineistonkeruumenetelmä.....	25
6.2	Kysely.....	26
6.3	Aineiston analysointimenetelmä	28
6.4	Opinnäytetyön vaiheet.....	29

7 Tulokset	31
7.1 Vastaajien esitiedot ja Junior Games -tausta	31
7.2 Syyskisat	33
7.3 Kevätkisat	38
7.4 Avoimet kysymykset.....	43
8 Tulosten johtopäätökset.....	50
8.1 Kisaajien tasavertaisuus kisaluokissa	51
8.2 Luokkien määrä	54
8.3 Ryhmittäminen kilpailuun ja kilpailukelpoisuuden määrittäminen	55
8.4 Kehittämisehdotukset	55
8.5 Tulokset koulun henkilökunnan ja VAU ry:n toimihenkilöiden välillä	57
9 Pohdinta.....	59
9.1 Tulosten luotettavuus	59
9.2 Jatkotutkimusehdotukset.....	61
9.3 Opinnäytetyöprosessin pohdinta	62
Lähteet	64
Liitteet.....	69

Kuviot

Kuvio 1. VAU ry:n visio 2021 (Suomen Vammaisurheilu ja liikunta VAU ry 2015).	6
Kuvio 2. Junior Games -kisojen historia (Junior Games 2014, muokattu).	8
Kuvio 3. Opinnäytetyön vaiheet (Grönvall 2015).	29
Kuvio 4. Kuinka hyvin tunnet Junior Games -kisojen lajit ja luokittelun?	32
Kuvio 5. Lajien keskiarvot.	42
Kuvio 6. Jos oppilas ei mielestäsi ollut tasavertaisessa asemassa muihin kisaajiin nähdessä, niin mikä koit olevan syynä?	45
Kuvio 7. CP-vammaisen voi kisata monessa eri luokassa. Miten koet tämän?	46
Kuvio 8. Aiotteko jatkossakin osallistua Junior Games kisoihin?	47
Kuvio 9. Eri ikäryhmien tasavertainen kohtelu lajikohtaisesti.	51
Kuvio 10. Tyttöjen ja poikien tasavertaisuus menestyä lajikohtaisesti.	52
Kuvio 11. Luokkien määrien sopivuus lajikohtaisesti.	54
Kuvio 12. Maalipallo. Tyttöillä ja pojilla on yhtä tasavertaiset mahdollisuudet menestyä tässä lajissa.	57

1 Vammaisurheilun luokittelu – mitä se on?

Vammaisurheilu perustuu luokitteluun, mikä mahdollistaa koko vammaisurheilun ja siinä kilpailemisen. Vammaisurheilussa kisaajat luokitellaan, jotta pyrittäisiin takamaan reilu ja tasavertainen kilpailutilanne. Tasavertaisuudella tarkoitetaan, että kisaajat olisivat yhdenvertaisia toisiinsa nähden. Suomen perustuslain 6§ sanotaan, että ihmiset ovat yhdenvertaisia. Ketään ei saa asettaa eri asemaan uskonnon, alkuperän, iän, kielen, mielipiteen, terveydentilan, sukupuolen tai vammaisuuden perusteella. (L 11.6.1999/731.) Luokittelu tehdään lajikohtaisesti, sillä eri urheilulajeissa vamma vaikuttaa toimintakykyyn ja näin ollen itse kisasuoritukseen.

Luokittelun merkitystä voi ajatella seuraavan mielikuvan kautta: Kuvittele, että olet urheilukisoissa ja osallistumassa juoksukisaan. Viereisillä radoilla on kilpakumppaneita. Yksi heistä on näkövammainen, yksi pyörätuolissa ja kolmas kehitysvammainen. Sinä olet saanut elinsiirron. Olisiko kilpatilanne reilu?

Kiinnostus vammaisurheilua kohtaan on kasvanut ja näin ollen harrastajamäärä siinä kokoajan lisääntynyt. Esimerkiksi Paralympialaiset, kansainvälisen vammaisurheilukilpailu on tapahtumana kasvanut viime vuosina valtavasti. Kisat ovat houkuttelleet lisää urheilijoita, enemmän katsojia ja tietenkin mediaa. Lontoon 2012 Paralympialaisiin osallistui yli 4000 urheilijaa. Lisäksi kyseisiin kisoihin ostettiin yli kaksi miljoona lip-pua. (International Paralympic Committee 2015a.)

Yksi Suomessa järjestettävä vammaisurheilutapahtuma on Junior Games -kisat. Tapahtuma on Vammaisurheilu ja -liikunta VAU ry:n järjestämät. Kisat ovat tarkoitettu alle 19-vuotialle kehitys-, näkö- ja liikuntavammaisille sekä elinsiirron saaneille. Opin-näytetyön tarkoituksena on kartoittaa Junior Games -vammaisurheilutapahtuman luokittelujärjestelmän toimivuutta. Kartoitus toteutettiin sähköisenä kyselynä kiso-

hin osallistuneille opettajille, ohjaajille ja VAU ry:n toimihenkilöille. Aineiston analyysissä hyödynnettiin laadullisia ja määrällisiä menetelmiä. Opinnäytetyön toimeksiantajana toimii Suomen Vammaisurheilu ja -liikunta VAU ry.

2 Opinnäytetyön lähtökohdat

Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää Junior Games -kisojen luokittelujärjestelmän toimivuutta. Toimivuudella tarkoitetaan sitä, että tuote, luokittelujärjestelmä toimii hyvin ja se toimii tarkoituksenmukaisesti siihen tarkoitettussa tehtävässä. Selvitys toteutetaan kisoihin osallistuneiden opettajien, ohjaajien ja Suomen Vammaisurheilu- ja liikunta VAU ry:n toimihenkilöiden näkökulmasta. Luokittelujärjestelmän toimivuutta selvitellään seuraavien kysymysten kautta;

1. Miten tasavertaisuus toteutuu Junior Games luokittelujärjestelmässä?
2. Onko kisaluokkia sopiva määrä?
3. Voisiko luokittelujärjestelmää kehittää jollain tavalla?
4. Miten urheilijan määrittäminen kilpailuun sekä kilpailukelpoisuuden määrittäminen toteutuu?

3 Suomen Vammaisurheilu ja -liikunta VAU ry

Opinnäytetyön toimeksiantajana toimii Suomen Vammaisurheilu ja -liikunta VAU ry. VAU ry on valtakunnallinen urheilu- ja liikuntajärjestö, mikä on luotu liikunta-, kehitys- ja näkövammaisille, elinsiirron saaneille sekä dialyysipotilaille. (Suomen Vammaisurheilu ja -liikunta VAU ry 2015a.) VAU:n sääntöjen (2009) mukaan organisaation tehtävänä on edistää vammaisurheilun ja -liikunnan toimintaedellytyksiä ja näin ollen kehittää ja mahdollistaa liikunnan harrastamista ja vammaisurheilussa kilpailemista. VAU ry järjestää erilaisia aktiviteetteja ja toimintaa kaiken ikäisille aina perhetapahtumista kilpaurheiluun. VAU ry:n strategioihin kuuluu suomalaisen liikuntakulttuurin suvaitsevainen ja avoin rakentaminen, vastuun ottaminen vammaisurheilun- ja liikunnan osaamisen kehittamisestä sekä lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuuden vaikuttaminen. (Suomen Vammaisurheilu ja -liikunta VAU ry 2015a.)

Kuvio 1. VAU ry:n visio 2021 (Suomen Vammaisurheilu ja liikunta VAU ry 2015).

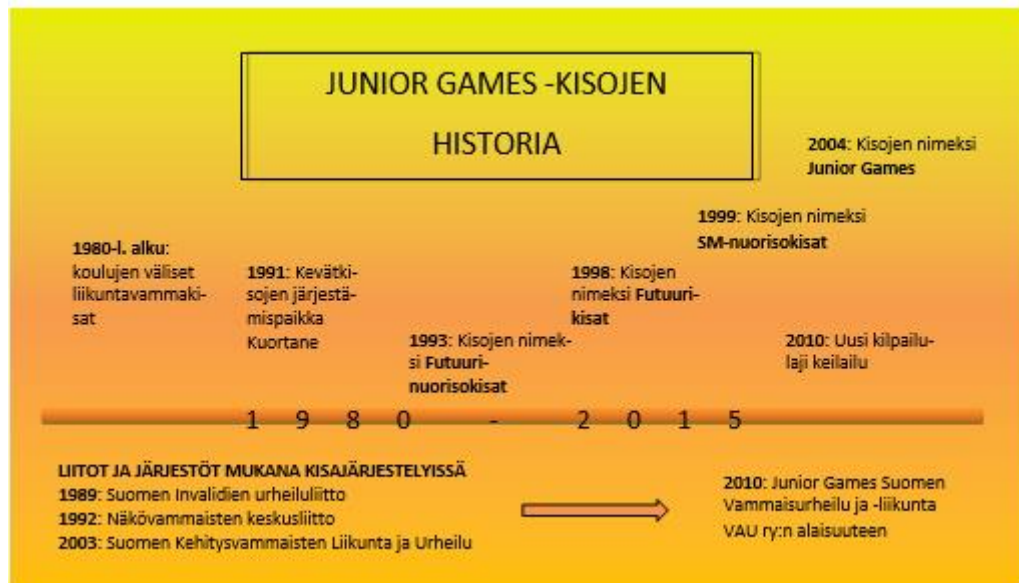
”Elinvoimainen vammaisurheilu- ja liikunta – yhdessä ja erikseen” on VAU ry:n visio 2021. (Ks. kuvio 1.) Visio käsittelee vammaisurheilun ja -liikunnan kehittämistä niin yksilö kuin myös seuratasolla. Visiossa jaetaan painopisteet tuleville kolmivuotiskausille. Vuosien 2013–2015 painopisteenä oli kehittää suomalaista liikuntakulttuuria esteettömäksi ja saavutettavaksi. (VAU:n visio 2021; VAU ry 2015a.)

Vuosien 2016–2018 visiona on kehittää vammaisurheilua ja liikuntaa yhdistys- kun myös sarjatoiminnassa, kun taas vuosien 2019–2021 visiona on kehittää vammaiskilpa- sekä huippu-urheilua. (Jaakkola 2015.) VAU ry:n visio 2021 tavoitteena on vuoteen 2021 mennessä kehittää vammaisurheilun ja -liikunnan osaamista sekä vaikuttaa lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuuteen. (VAU ry:n visio 2021; VAU ry 2015a.)

4 Junior Games -kisat

4.1 Kisojen historia

Vuonna 2014 Junior Games -kisat täytti 25 vuotta. Kisojen historia juontaa juuriaan 1980-luvulle, jolloin erityiskoulut alkoivat järjestää koulujen välisiä liikuntavammaisten kisoja. (Junior Games 2014, 10.) (Ks. kuvio 2.)

Kuvio 2. Junior Games -kisojen historia (Junior Games 2014, muokattu).

4.1.1 Kisajärjestäjät

Vuonna 1989 järjestysvastuun Junior Games -kisoista otti Suomen Invalidien Urheiluliitto (SIU). Vuonna 1992 myös Näkövammaisten Keskusliitto (NKL) liittyi järjestämään kisoja. Suomen Kehitysvammaisten Liikunta ja Urheilu (SKLU) tuli mukaan kisajärjestelyihin vuonna 2003.

Vuonna 2009 Elinsiirtoväen Liikuntaliitto, Suomen Invalidien Urheiluliitto, Suomen Kehitysvammaisten Liikunta ja Urheilu sekä Näkövammaisten keskusliitto perustivat uuden yhteisen järjestön, Suomen Vammaisurheilu ja -liikunta VAU ry:n joka on toiminut vuodesta 2010 alkaen liikunta-, näkö- ja kehitysvammaisten liikunnan ja urheilun sekä elinsiirtourheilun kattojärjestönä. Samalla myös Junior Games -kisat siirtyivät VAU ry:n alaisuuteen. (Junior Games 2014, 11.)

4.1.2 Kisojen nimenmuutokset

1990 Suomen Invalidien Urheiluliitto käynnisti nuoriso-ohjelman nimeltään Futuuri, joten nuorisokisat haluttiin liittää näin ollen samaiseen kokonaisuuteen. 1993 Kisat saivat nimen Futuuri-nuorisokisat. 1998 kisojen nimi lyhennettiin Futuurikisoiksi ja

taas seuraavana vuonna 1999 kisojen nimi muutettiin SM-nuorisokisoiksi. Nimenvaihdon taustalla oli erityiskoulujen toive, jotta kunnat jakaisivat helpommin tukea koululle kisamatkaa varten SM-etuliitteen myötä. 2004 kevätkisat käytiin vielä nimellä SM-nuorisokisat, mutta syksyllä nimeksi vaihtui nykyinen Junior Games, mikä on nyt ollut käytössä yli kymmenen vuoden ajan. Nimenvaihdon taustalla oli täysin vastakkainen syy aiempaan; Nuoren Suomen kilpailutoiminnan suosituksissa painotettiin, että lasten urheiluun ei saa olla asetettuna suorituspaineita tai vaatimuksia menestymiselle. Nuori Suomen suosituksissa luki myös, että alle 14-vuotiaille ei järjestetä SM-kilpailuja. Tämän seurauksena kisojen nuorimmille osallistujille päädyttiin jakamaan osallistumismitaleja. (Junior Games 2014, 11.)

Ensimmäiset kevätkisat SIU:n toimesta järjestettiin 1989 nuorisokisat-nimikkeellä Kuortaneella. Tuolloin kisalajeina oli seitsemän lajin moniottelu sekä uinti. Vielä vuonna 1990 kevätkisat järjestettiin Turussa, mutta seuraavana vuonna 1991 Kuortaneen urheiluopisto vakiinnutettiin kevätkisojen järjestämisaikakunnaksi. 2011 kevätkisojen kilpailulajit saivat lisäystä, kun keilailu lisättiin ohjelmaan. (Junior Games 2014, 10–11.)

1990-luvulla syyskisat järjestettiin useampana vuonna Tampereella. Syyskisojen lajit painottuivat alusta asti yleisurheiluun. Näkövammaisten sokkopingis otettiin mukaan lajivalikoimaan 90-luvun puolivälissä. Syyskisojen järjestämisaikakunta vaihteli usein, mutta vuodesta 2004 alkaen syyskisat on järjestetty Jyväskylän Hipposhallissa. (Junior Games 2014, 10–11.)

4.2 Junior Games -kilpailutapahtumana

Junior Games -kilpailu on urheilutapahtuma, joka on tarkoitettu alle 19-vuotiaille kehitys-, näkö- ja liikuntavammaisille sekä elinsiirron saaneille lapsille ja nuorille. Kisat

järjestetään kaksi kertaa vuodessa; keväisin Kuortaneella ja syksyisin Jyväskylässä. (VAU ry 2015c.)

Kuortaneen urheiluopistolla järjestettävät kevätkisat ovat kaksipäiväiset. Lajeina kevätkisoissa on salibandy, maalipallo, uinti, keilailu, boccia ja puhallustikka. Hipposhalissa järjestettävissä syyskisoissa kisataan yleisurheilun, sokkopingiksen sekä sukkulaviestin parissa. Yleisurheilussa kisataan kolmiotteluna. Kisaluokasta riippuen lajeina ovat muun muassa kelaus, kuulantyoöntö, pallon- ja turbokeihäänheitto, pituushyppy sekä pt-slalom. (Suomen Vammaisurheilu ja -liikunta VAU ry 2015c.)

Junior Games -kilpailussa käytetään nonstop-suoritustapaa. Nonstopilla tarkoitetaan, että kislajeja kisataan tauotta, ei tarkan aikataulun mukaan. Tämä mahdollistaa lajien suorittamisen kisaajan omavalintaisessa järjestyksessä, mutta annetun kisa-ajan puitteissa. Lajeina sokkopingis ja sukkulaviesti ovat poikkeuksia, joissa on erillinen aikataulu. Kilpailijat saavat omat henkilökohtaiset kilpailukortit, joihin kisojen toimitsijat kirjaavat lajin suoritusmerkinnän tuloksineen. (Junior Games -säännöt 2015.)

4.2.1 Vammaryhmät

Kehitysvammaisuus on Kasken (toim.), Mannisen ja Pihkon (2012, 16) mukaan tila, jossa henkilön henkinen suorituskyky on epätäydellinen tai estynyt. Kehitysvammaisten tukiliiton (2015) mukaan kehitysvamma ei ole sairaus. Kehitysvammassa on kyse oireesta tai oirekokonaisuudesta. Kehitysvamman voidaan sanoa olevan oire aivojen toiminnan häiriöistä. Oireet johtuvat poikkeavasta toimintakyvystä isoavojen kuorikerroksessa. (KV-tietopankki 2015a.) Kehitysvamma on vamma ymmärtämisen ja käsityskyvyn alueella, mikä ilmenee vaikeutena oppia ja ymmärtää uusia asioita (Vernerinet 2015). Kehitysvammaan voi liittyä puutteita kehitysiässä kypsävissä taidoissa, kuten liikunnallisissa, sosiaalisissa ja kielellisissä kyvyissä sekä yleisessä älykkyudessa. Kehitysvammaisuuteen liittyy aina normaalia heikompi älykkyystaso. (KV-tietopankki 2015a.)

Kehitysvammaisuus voi johtua eri syistä. Suurin osa kehitysvammaisuudesta johtuu perimän virheistä, eli geneettisistä syistä. Kehitysvammaisuus voi johtua myös äidin raskauden aikaisesta päihteiden käytöstä. Muita syitä voi olla esimerkiksi synnytyksen aikainen hapenpuute ja äidin raskauden aikaiset krooniset sairaudet ja infektiot. (Vernerinet 2014.) Kehitysvamma voi johtua myös lapsuusiän traumaista tai sairauksista (Kehitysvammaisten Tukiliitto ry 2015). Kehitysvammaan voi liittyä usein myös muita, kuin älykkyyteen liittyviä häiriöitä, kuten esimerkiksi kömpelyyttä, puheen tuoton vaikeutta tai poikkeavaa käytöstä. Liitännäisoireet johtuvat aivokuoren alueella olevista muista alueista (kuten esimerkiksi näkö- ja liikeaivokuori), mitkä vaikuttavat eri toimintojen säätelyyn. (KV-tietopankki 2015a.)

Kehitysvamman aste vaihtelee lievästä vaikeudesta oppia asioita vaikeaan vammaan. Kehitysvamma rajoittaa vain osaa arkipäivän toiminnoista. (Vernerinet 2015.) Jotta kehitysvammainen voisi elää normaalia ja tasapainoista elämää yhteiskunnan tasarvoisena jäsenenä, tarvitsee hän arkeensa tukea, palveluita ja ohjausta (Kehitysvammaisten tukiliitto ry 2015). Junior Games -kisoissa kehitysvammaisten luokassa kisavat henkilöt, joilla on diagnosoitu kehitysvamma (Junior Games 2014).

Liikuntavammaiset ovat lajiteltu Junior Games luokittelussa kahteen luokkaan: pyörätuolin käyttäjät ja kävelevät. Pyörätuolin käyttäjä voi istua pyörätuolissa monesta eri syystä. Hänellä voi olla esimerkiksi aivo-, cp- tai selkäydinvamma, lihassairaus, reuma tai muu neurologinen, tuki- ja liikuntaelimestöön vaikuttava sairaus.

Selkäydinvamman (selkäydinvaurio) syynä voi olla sairaus tai tapaturma. Vaurioon johtavia yleisimpiä sairauksia ovat verenkiertohäiriöt, tulehdukset sekä kasvaimet. (Invalidiliiton Käpylän Kuntoutuskeskus 2011, 7.) Tapaturmien taustalla on tyypilli-

sesti liikennevahinko, putoaminen tai kaatuminen (Invalidiliitto 2015). Tapaturmainen selkäydinvaurio syntyy nikaman siirtymän, välilevytyrän tai nikamamurtuman johdosta (Terveyskirjasto 2015).

Tunnon ja lihasvoimien heikentyminen ja puutuminen ovat tyypillisiä ja pysyviä oireita selkäydinvammassa. Selkäydinvaurion taso vaikuttaa oleellisesti vamman laatuun. Kaularangan vaurio aiheuttaa neliraajahalvauksen (tetraplegia) ja rinta- ja lannerangan vauriot alaraajahalvauksen (paraplegia). (Terveyskirjasto 2015.) Aivovammassa on kyse aivokudoksen vauriosta (Aivovammaliitto 2015). Aivovamma tarkoittaa tapaturmaista aivovauriota, joka syntyy liike-energian tai päähän kohdistuvan iskun seurauksena (Aivovaurio 2015).

CP-vamma tarkoittaa liikkeiden ja asentojen häiriötä, joka syntyy aivovaurion seurauksena (KV-tietopankki 2015b). CP-vammassa vaurio syntyy kehittyvässä aivokuorella. Keskushermosto on altis vaurioitumaan missä tahansa raskauden vaiheessa, sillä se kasvaa ja kehittyy koko raskauden ajan. Vauriot ja sen vaikutukset toimintaan määräytyy paljolti keskushermoston sen hetkisen kehitysasteen mukaan. (Autti-Rämö 2004, 163.) CP-vammaan ei liity kehitysvammaisuutta. Kuitenkin suurella osalla, noin 70 %:lla CP-vammaisista on myös jokin neurologinen häiriötila, kuten kehitysvammaisuus. CP-vamman tyypillisiä oireita ovat halvaus ja pakkoliikkeisyys, mitkä johtuvat keskushermoston säätelykeskuksen vauriosta. CP-vamma syntyy tyypillisesti joko sikiöaikana, synnytyksen yhteydessä tai alle 3-vuoden ikää. (KV-tietopankki 2015b.) Rämön (2004, 163) mukaan vastasyntyneen vaikea hapenpuute aiheuttaa aivovaurion.

Elinsiirron saaneet kisaavat yhdessä dialyysipotilaiden kanssa elinsiirrokkaiden luokassa. Elinsiirto on toimenpide, jossa potilaan kehoon siirretään osittainen tai kokonainen elin (HUS 2015). Elinsiirtoa käytetään parantumattoman sairauden hoidossa

(Jalanko 2015). Elinsiirto tehdään, kun potilaan henki on uhattuna oman elimen heikon toiminnan vuoksi tai kun oma elin ei enää toimi. Vuonna 2014 Suomessa tehtiin yhteensä 355 elinsiirtoa, joista munuaisensiirtoja oli suurin osa, 240 kappaletta (HUS 2015.)

Elinsiirtojen laadukkaiden tulosten ansiosta valtaosa elinsiirron saaneista saa elää normaalia elämää. (Jalanko, 2010.) Dialyysia eli keinomunuaishoitoa käytetään munuaisten vajaatoiminnan hoitoon (Munuais- ja maksaliitto 2015a). Munuaisensiirto on tavoitteena kaikille lapsille, joille aloitetaan pitkäaikainen dialyysihoito (Munuais- ja maksaliitto 2015b). Munuaissiirron avulla voidaan parantaa lapsen ruumiillista kehitystä, havaintotoimintoja sekä psykoneurologista toimintakykyä (Sillanpää 2004, 297).

Näkövammainen voi olla sokea tai heikkonäköinen. Näkövammaiseksi ei luokitella henkilöä, jonka toisessa silmässä on normaali näkö. Näkövammaisuudesta ei myöskään voida puhua, jos näkökyvyn pystyy korjaamaan silmälaseilla normaaliksi. Näkövammaisuudesta puhutaan, kun paremman silmän laseilla korjattu näöntarkkuus on heikompi kuin 0,3. Sokeaksi luokitellaan henkilö, jonka näöntarkkuus paremmassa silmässä on alle 0.05 lasien korjauksen jälkeen. Henkilö voidaan myös luokitella sokeaksi, kun hänen näkökenttä on kaventunut halkaisijaltaan alle 20 asteeseen tai toiminnallinen näkö on jostain muusta syystä heikentynyt. (Näkövammaisten Keskusliitto ry 2015.) Lasten ja nuorten näkövammoista suurin osa on prenataalisia, eli ennen syntymää tapahtuneita. Pääsyy niihin on keskosuuteen liittyvät elintoimintojen vaikeudet (Rudanko 2005).

Näkövammaisuuden määrittäminen tekee aina silmälääkäri (Näkövammaisten keskusliitto ry). Suomen Paralympiakomitean (2015a) mukaan näkövammaisuuden luokit-

telu perustuu näkökykyyn sekä silmien lääketieteelliseen tutkimukseen. Paralympialaisissa näkövammaisen luokittelun tekee aina silmälääkäri. Luokitukset määräytyvät aina parhaan silmän ja parhaan korjauksen mukaan.

Avoimessa luokassa voi kisata henkilöt, joilla on haastetta esimerkiksi koordinaatiossa tai tarkkaavaisuudessa. Avoimessa luokassa voi esimerkiksi kilpailla henkilö, jolla on ADHD tai kisaaja voi olla autistinen (Junior Games 2014, 14.) ADHD:ssä on kyse aktiivisuuden ja tarkkaavaisuuden häiriöstä. ADHD heikentää toimintakykyä, mikä ilmenee ylivilkkautena, impulsiivisuutena sekä tarkkaamattomuutena. ADHD:n kanssa esiintyy usein myös muita sairauksia tai häiriöitä, kuten oppimisvaikeuksia sekä puheen ja kielen kehityshäiriöitä. (Käypähoito 2013.)

Autismi on laaja-alainen kehityshäiriö. Autismissa ilmenee laaja-alaisia haasteita viestinnän ja sosiaalisen vuorovaikutuksen osa-alueilla. Myös kommunikaatiohäiriöt ovat tavallisia. Autistinen on kyvytön tunnetasoiseen vuorovaikutukseen eikä pysty mielikuvitukselliseen ajatteluun. Usein autisteilla on tarkat rutiinit ja saattavat olla herkkiä kosketukselle, valolle tai äänille. Autismin oirekuva on todella yksilöllistä. Tyypillisesti autismissa esiintyy impulsiivisuutta, käytöshäiriöitä sekä hyperaktiivisuutta. Oireet vähenevät usein iän myötä. (Huttunen 2014.)

4.2.2 Syyskisat ja kisalajien esittely

Yleisurheilulajit ovat vahvasti esillä Junior Games -syyskisoissa. Yleisurheilu kisataan kolmiotteluna, jossa kisasuoritus tehdään kolmessa sovelletuissa lajeissa. Vaihtoehtoisina kisalajeina ovat pallonheitto, turbokeihäs, aikarata, 60 m kelaus, kuulantyyöntö, tarkkuuspallo, sähköpyörätuoli- ja pyörätuolislalom, 60 m juoksu sekä pituus-
hyppy. Alle 16- ja alle 19-vuotiaiden kilpasarjalaisten lajit määräytyvät etukäteen. Harrastesarjalaiset saavat itse valita, mitkä kisalajit (vähintään kolme) he suorittavat. Kolmiottelussa voittaja on se, joka on kerännyt eniten pisteitä. (Junior Games 2014, 17.)

Aikarata on lajisovellus, mikä on suunnattu pyörätuolin ja sähköpyörätuolin käyttäjille. Tarkoituksena on kiertää kartioilla merkattu rata mahdollisimman tarkkaan 60 sekunnissa. Suorituksen aikana ei saa pysähtyä. PT- ja SPT-slalom ovat myös pyörätuolin käyttäjille tarkoitettuja lajeja. Lajin tarkoituksena on kiertää slalom-rata mahdollisimman virheettömästi ja nopeasti. (Junior Games 2014, 18.)

Tarkkuuspallossa on käytössä viisi nahkaista bocciapalloa, jotka tulee vierittää, potkaista tai heittää pelialueelle. Kahden voimistelupenkin väliin rakennettu 10 ruudun ruudukko toimii pelialueena. Suoritus tapahtuu metrin päästä pelialueesta. Kilpailija voi käyttää apunaan avustajaa ja/tai kourua pallon vierittämiseen. Heittolajeissa, pallon- ja turbokeihään heitossa sekä kuulantyönnössä kisaajilla on yhteensä kolme kilpailusuoritusta. Paras tulos lasketaan ja merkataan kilpailukorttiin. Kuulantyönnössä kuulan paino määräytyy kilpailijan sarjaluokan mukaan. Myös pallonheitossa pallo määräytyy kilpailuluokan mukaan. (Junior Games 2014, 19–20.)

Juoksulajit kisataan yleisurheiluradalla. Juoksulajeina 60 metrin juoksua 30 m sekä 60 m kelaus. Näkövammaisella juoksijalla on mahdollisuus käyttää opasjuoksijaa, jolloin käytettävissä on kaksi rataa. Myös 30 metrin kelauksessa kisaajalla on käytössään kaksi rataa. Pituushypyssä kilpailevalla on kolme kilpailusuoritusta. Sääntönä on, että vauhdillisessa pituushypyssä tulee ponnistaa yhdellä jalalla, kun taas vahditto-massa pituushypyssä ponnistuksen tulee tapahtua kahdella jalalla. Ponnistusalue on metrin pitkä, jonka keskelle lankku asetetaan. (Junior Games 2014, 20–21.)

Sukkulaviestissä on kyse viestijuoksusta. Lajissa juostaan suoraa rataa edestakaisin. Joukkueet kootaan pääsääntöisesti kouluittain. Neljän hengen joukkueet ovat seka-joukkueita, eli niissä tulee olla tyttöjä ja poikia. Sukkulaviestissä ei käytetä kapulaa, vaan vaihto tapahtuu käteen koskettamalla. (Junior Games 2014, 22.)

Sokkopingis on kuuloaistiin perustuva mailapeli, joka on kehitetty näkövammaisille henkilöille (Junior Games 2014, 25). Lajiltaan sokkopingis muistuttaa pöytätennistä. Pelin tarkoituksena on lyödä pallo vastustajan maalisyvennykseen keskiseinän alitse. Erän voittaa se, kumpi pelaajista on ensin saanut 11 pistettä, vähintään kahden pisteen erolla vastustajaan. Pelaajat käyttävät pelatessaan näkymättömiä silmäsuojia. Pelipallo on helisevä, noin tennispallon kokoinen pingispallo. (Junior Games -säännöt 2015.) Pallon sisällä olevien kulkusten ansioista pallo toimii pelissä äänilähteenä. Sokkopingikseen voivat osallistua kaikki Junior Games -kisoihin osallistuneet kisaajat, paitsi L1-L3 pyörätuoliluokkiin kuuluvat. (Junior Games 2014, 25.)

4.2.3 Kevätkisat ja kisalajien esittely

Junior Games kevätkisat on kaksipäiväinen tapahtuma, joissa kisalajeina on uinti (+ apuvälineuinti & viestiuinti), apuvälineuinti, viestiuinti, puhallustikka, salibandy, boccia, maalipallo sekä keilailu (Kevätkisat 2015).

Uinnissa kisataan kolmessa eri kilpailumatkassa; selkäuinti 25 m, vapaauinti 50 m sekä vapaauinti 25 m. Näiden lisäksi lajina on myös viestiuinti, jossa liikunta-, näkö- ja kehitysvammaisten viestit kisataan erikseen. Uintimatka viestissä on 4 x 25 m. Uinnit uidaan kahdessa sarjassa; alle 13-vuotiaat ja 13–18-vuotiaat. Tytöt ja pojat kisaavat samoissa sarjoissa. (Kevätkisat 2015.)

Uinnit uidaan aikaerän mukaan, joten uimarista tulee ilmoittaa aiemmin uitu aika etukäteen. Samassa erässä on uimareita eri luokista, mutta tulokset kirjataan luokittain. Uimari voi startata uintinsa lähtökorokkeelta seisten tai istuen, altaan reunalta tai vedestä. (Kevätkisat 2015.)

Yksi Junior Games -kevätkisojen lajeista on apuvälineuinti. Tässä lajissa kisaajia ei luokitella, mutta heidän tulee olla vaikeavammaisia. Jokainen koulu saa ilmoittaa apuvä-

lineuintiin kaksi (2) uimaria ja näiden lisäksi myös varauimarin. Apuvälineuinnissa uimarin avustaja ei saa olla vedessä itse kisasuorituksen aikana, mutta saa avustaa uimaria startissa sekä maalintulon jälkeen. (Kevätkisat 2015.)

Puhallustikassa kisataan kahdessa eri luokassa. Luokka 1:ssä kisaa henkilöt, jotka tarvitsevat avustajaa ja/tai heidän puhallusvoimansa on liian heikko. Luokassa 2 kisaavat kilpailijat, jotka eivät tarvitse avustajaa. Puhallustikassa kilpailija puhalttaa puhallusputken läpi 2 x 5 tikan sarjaa. Yhteispistemäärä lasketaan tauluun jääneiden tikkojen mukaan. Maalitaluna toimii jousiammunnan FITA taulu, mikä on halkaisijaltaan 40 cm. Taulussa on numerot 1-10. Kilpailusuoritus tapahtuu joko seisten tai istuen, kilpailijan kisaluokasta riippuen. (Kevätkisat 2015.)

Salibandyä pelataan kahdessa eri sarjassa; sekasarjassa ja kävelevien sarjassa. Kävelevien sarjaan voi osallistua sekajoukkueena, jolloin joukkueessa voi olla pelaajia, tyttöjä ja poikia eri vamma ryhmistä. Joukkueeseen saa kuulua yksi yli 18-vuotias pelaaja. Sekasarjassa voi olla pelaajina pyörätuolin tai sähköpyörätuolin käyttäjiä sekä käveleviä. Sekasarjassa voi myös olla pelaajia eri vamma ryhmistä sekä yksi yli 18-vuotias pelaaja. Salibandyjoukkueeseen kuuluu vähintään viisi (5) pelaajaa. Peli aika salibandyssä on 2 x 10 minuuttia. Salibandyä pelataan turvallisuustekijät huomioon ottaen. (Kevätkisat 2015.)

Boccia on joukkueena kisattava tarkkuuspallopelejä. Boccia muistuttaa lajina petanqueuta. (VAU ry 2015d.) Pelin tarkoituksena on saada oman joukkueen pallo/pallot mahdollisimman lähelle maalipalloa. Pelin voittaa joukkue, kenen pallo(t) on lähempänä maalipalloa vastustajaan verrattuna. Bocciassa kilpailuluokkia on kaksi; vaikeavammaiset (luokka 1) ja muut (luokka 2). Joukkueeseen kuuluu kolme pelaajaa sekä yksi varapelaaja. (Kevätkisat 2015.) Bocciassa palloa voi pelata usealla eri tavalla; vierittämällä, heittämällä, potkaisemalla tai käyttämällä avustajaa tai vierityskourua (VAU ry 2015d).

Maalipallossa pelaa kaksi joukkuetta vastakkain. Peliä pelataan ilman näköaistia, joten joukkueiden jäsenillä on tummennetut silmäsuojat. Molemmissa joukkueissa on kolme (3) pelaajaa ja enintään kaksi(2) varapelaajaa. Maalipalloa pelataan urheilusalin lattialla, jossa kummassakin päädyssä on maali. Pelipallona toimii kulkusia sisältävä helisevä pallo. Pelin tarkoituksena on vierittää pallo vastustajan maaliin. (Kevätkisat 2015.)

Keilailussa kisataan kahdessa luokassa; Luokka 1 on tarkoitettu kisaajille, jotka käyttävät kisasuorituksessaan apuvälinettä, kuten esimerkiksi vierityskourua tai suunta-kaidetta. Luokassa 2 kisaavat henkilöt, jotka keilaavat ilman apuvälineitä. Keilailussa kisataan kahdessa sarjassa, alle 13- ja yli 13-vuotiaiden sarjassa. Keilailu kisataan non-stop-idealla. Kilpailijat saavat neljä (4) harjoitusheittoa. Kisasuoritus, yksi sarja on 10 ruutua. (Kevätkisat 2015.)

5 Luokittelujärjestelmä

5.1 Toimintakyvyn määritelmä

Toimintakyky tarkoittaa ihmisen selviytymistä jokapäiväisistä, hänelle itselle tärkeistä toiminnoista, joissa tarvitaan sosiaalisia, fyysisiä, kognitiivisia sekä psyykkisiä edellytyksiä (Talvitie, Karppi & Mansikkamäki 2006, 38–39; Terveiden ja hyvinvoinnin laitos 2015a). Talvitien ym. (2006, 38–39) mukaan tällaisia ovat esimerkiksi opiskelu, harrastukset, oppiminen, työ sekä muun muassa päivittäiset askareet.

Toimintakykyyn vaikuttaa myös perintötekijät sekä ympäristö, jossa ihminen on elänyt ja missä hän elää tällä hetkellä. Toimintakyky muuttuu iän myötä, mutta myös monet vammat ja sairaudet heikentävät toimintakykyä. Toimintakyky on osa elämänlaatua ja kykyä selviytyä erilaisissa elämäntilanteissa haluamallaan tavalla. Toimintakykyyn liitetään usein terveys ja koettu terveydentila. Terveys onkin keskeinen toimintakyvyn mittari. Miten ihminen kokee oman toimintakykynsä, on hyvin yksilöllistä. Toimintakyvyn heikkenemistä voi kompensoida esimerkiksi avustajan ja erilaisen apuvälineiden avulla. Myös omien toimintatapojen tai toimintaympäristön muuttaminen ovat toimenpiteitä, jotka voivat parantaa toimintakykyä. (Talvitie ym. 2006, 38–40.)

Toimintakyvyn määrittämisen helpottamiseksi on luotu International Classification of Functioning, Disability and Health, eli ICF, joka on Maailman terveysjärjestö WHO:n kehittämä toimintakyvyn, toimintarajoitteiden ja terveyden kansainvälinen luokitus (ICF 2009, 3; THL 2015b). WHO julkaisi ICF-luokituksen vuonna 2001, suomenkielinen versio julkaistiin vuonna 2004 (THL 2014). ICF-luokituksen tarkoituksena on kuvata vamman ja sairauden vaikutuksen näkyvyyttä yksilön elämässä (THL 2015b).

ICF kuuluu osaksi WHO:n luokitusperhettä. Kansainvälinen tautiluokitus (International Classification of Diseases, Tenth Revision; ICD-10) kuuluu myös WHO:n luokitusperheeseen. ICF- ja ICD-luokitusta suositellaankin käytettävän yhdessä, sillä ne liittyvät vahvasti toisiinsa. Esimerkiksi ICF-luokituksen toimintakykyä voidaan täyttää ICD-10-luokituksen tautidiagnoosilla, jolloin yksilön terveydentilasta saa entistä laajemman kuvan. (ICF 2009, 3-4).

5.2 Kansainvälinen luokittelujärjestelmä

Saaren & Määttäsen (2015) mukaan keskeisin piirre vammaisurheilussa on luokittelu, jolla selvitetään vammaisurheilijan kilpailukelpoisuus. Luokittelujärjestelmät pohjautuvat kansainväliseen luokittelusäännöstöön (IPC Classification Code), jossa määritellään luokittelun peruslähtökohdat. Säännöstö on luotu vuonna 2007, jota ollaan tällä hetkellä uusimassa. (Paralympiakomitea 2015a.)

Luokittelun avulla pyritään tekemään kilpailusta reilua ja tasa-arvoista (International Paralympic Committee 2015c). Paralympiakomitean (2015a) mukaan luokittelun tavoitteena onkin taata jokaiselle kilpailijalle tasa-arvoiset lähtökohdat. Täten pystytään varmistamaan, että voittaja ei määräydy vamman haitta-asteen, vaan urheilullisten tekijöiden perusteella. Luokittelulla on kaksi tärkeää tehtävää; määrittää kelpoisuus kilpailla sekä ryhmitellä urheilijat kilpailuun. Kansainvälisen Paralympiakomitean IPC:n tavoitteena on tukea ja kehittää johdonmukaisia, tarkkoja sekä luotettavia urheilun luokittelujärjestelmiä. Luokittelujärjestelmä keskittyy kehittämään kolmea peruselementtiä; luokitusjärjestelmää, kansainvälisen standardin sisällyttämistä luokitusjärjestelmään sekä parhaiden harjoitteiden malleja. (IPC Classification Code 2007, 6-7.)

Jokaisella lajilla on oma luokittelujärjestelmä (International Paralympic Committee 2015c; Paralympiakomitea 2015c). Luokittelu tapahtuu lajikohtaisesti, sillä jokainen

laji vaatii urheilijalta erilaisia kykyjä. Vamma vaikuttaa urheilijan toimintakykyyn eri urheilulajeissa eri tavalla. (International Paralympic Committee 2015a.)

Myös eri vammaryhmissä käytetään erilaisia luokittelukriteerejä ja -menetelmiä. Luokittelun tarkoituksena on arvioida ja tutkia miten vamman aiheuttama toiminnallinen haitta vaikuttaa kyseisen lajin urheilusuoritukseen. Erilaiset testit toimivat luokittelun työvälineenä. Eri vammaryhmissä testit ovat erilaisia; liikuntavammaisilla keskitytään nivelliikkuvuuksiin ja koordinaatioon, kehitysvammaisilla kognitiivisiin taitoihin ja näkövammaisilla lääketieteelliseen tutkimukseen sekä itse näkökykyyn. (Paralympiakomitea 2015c.)

Vammattomien painoluokkalajit esimerkiksi judossa ja nyrkkeilyssä ovat hyvä esimerkki vertaamaan vammaisurheilun luokittelua. Kilpailukelpoisuuden määrittämiseen tarvitaan usein koulutetun luokittelijan apua. Luokittelija osaa parhaiten määrittää sen, kuka ja millä toimintakyvyllä on vammaisurheilun kilpajärjestelmässä kilpailukelpoinen (minimivamma). (Saari & Määttänen 2015.) Paralympialaisiin osallistuvalla urheilijalla tulee olla toimintakykyä rajoittava ns. minimivamma, jolloin henkilö ei voi kisata tasavertaisesti vammattomien kanssa. Luokittelijana voi toimia terveydenhuollon ammattilainen tai lajiasiantuntija, joka on käynyt lajin kansainvälisen luokittelijakurssin. (Paralympiakomitea 2015c.)

Lääketieteellinen asiantuntemus on tärkeässä roolissa luokittelua tehdessä. Kehitysvammaisten luokittelusta vastaa psykologi ja näkövammaisten silmälääkäri. Liikuntavammaisten luokittelijalla tulee olla tietämystä vammoista ja toimintakyvystä. Niiden lisäksi luokittelijan tulee ymmärtää lajin luonne. Kansainvälisen kilpailun ja lajien kehittymisen myötä kisaloukkia on alettu yhdistämään ja luokittelussa on siirrytty kohti toiminnallista luokittelua. Toiminnallisen luokittelun apuna käytetään yhä enemmän kuntoutuksen menetelmiä sekä lääketieteellisiä tutkimusta. (Saari & Määttänen 2015.)

Paralympialaiset ovat yksi maailman suurimmista urheilutapahtumista (International Paralympic Committee 2015a). Paralympialaiset, kansainväliset vammaisurheilukilpailut järjestetään kahden vuoden välein. Paralympialaisissa kisataan kesä- ja talvikausiin. Kisat järjestetään samoina vuosina ja samoissa kilpailupaikoissa kuin Olympialaiset. Paralympialaisista vastaa Kansainvälinen Paralympiakomitea IPC. (Paralympiakomitea 2015b.)

Vammaisille henkilöille tarjottua lajivalikoimaa ja kilpailukelpoisuutta tarjoavat vammaisurheilun kansainväliset järjestöt ja kilpailujärjestelmät. WHO:n toimintakyky- ja vammaluokituksen (ICF) pohjalta Paralympialiike päätyi kymmeneen kilpailukelpoisuuteen oikeuttavaan vammaryhmään. Kahdeksan ensimmäistä on liikuntavammaisille, yhdeksäs näkövammaisille ja kymmenes kehitysvammaisille. Tämän vammaluokituksen myötä Paralympialiikkeen ulkopuolelle jää vammaryhmiä, kuten esimerkiksi kuurot ja kuulovammaiset. Ulkopuolelle jää myös sellaiset tilat tai pitkäaikaissairaudet, joissa vaikeusaste ja oireet vaihtelevat hyvin yksilöllisesti, kuten esimerkiksi autismin kirjo. (Saari & Määttä 2015.)

5.3 Junior Games -kisojen luokittelujärjestelmä

Junior Games -tapahtumaan osallistuvat lapset ja nuoret luokitellaan iän, sukupuolen, toimintakyvyn sekä vamman mukaan eri luokkiin, jotta kilpailu olisi mahdollisimman tasavertainen kaikille (Suomen Vammaisurheilu ja -liikunta VAU ry 2015c). Kilpailuluokan ollessa epäselvä tapahtuu luokittelu kisapaikalla (Huovinen, Niemelä & Rintala 2012, 439).

Junior Games -kisoissa luokittelun pääryhmät ovat pyörätuolin käyttäjät, elinsiirron saaneet, kävelevät, näkövammaiset, kehitysvammaiset sekä avoin luokka. Näiden

pääluokkien alle on jaoteltu tarkemmat luokat, joissa kuvataan vammaa ja toimintakykyä, minkä mukaan lapsi tai nuori luokitellaan hänelle sopivimpaan luokkaan. Tytöt ja pojat kisaavat samoissa sarjoissa. (Junior Games 2012.) Lapset ja nuoret lajitellaan heidän ikänsä mukaan eri sarjoihin; alle 13-vuotiaisiin, alle 16-vuotiaisiin sekä alle 19-vuotiaisiin (Suomen Vammaisurheilu ja -liikunta VAU ry 2015). Alle 13-vuotiaiden sarjaan osallistuneet saavat kaikki palkinnon. Alle 16- ja alle 19-vuotiaiden sarjoissa joka sarjan kolme parasta kisaajaa palkitaan. Kaikki kisaajat saavat Junior Games -diplomin. Tapahtumassa jaetaan myös erikoispalkinto, nimeltään Paras Kannustus-kiertopalkinto. (Junior Games -säännöt 2015.)

Liikuntavammaisten luokkaan kuuluu pyörätuolin käyttäjät ja kävelevät. L1-L3 on **pyörätuolin käyttäjien** luokka. L1 soveltuu kisaajalle, joka käyttää sähköpyörätuolia tai sähköisiä kelausvanteita. L1-luokkaan kuuluu myös vaikeavammaiset, joiden kelaus on epäsymmetristä ja/tai käsienkäyttö jäykkää. Kisaajan vauhti saattaa olla katkonaista ja pysähdellä. (Junior Games 2012.)

L2-luokka soveltuu kisaajalle, jonka kelaus on rytmistä ja sujuvaa. Kisaajan käsissä esiintyy huomattavaa jäykkyyttä ja/tai toiminnanvajautta. Myös tahattomia liikkeitä saattaa esiintyä. L2-luokan urheilijoilta lumessa ja tai ylämäessä kelaaminen ei onnistu. Tähän ryhmään kuuluvat CP-vammaiset käyttävät sähköpyörätuolia. Pyörätuolin käyttäjä, jonka käsien toimintakyky on normaali tai lähes normaali, kuuluu L3-luokkaan. Lyhyiden matkojen kävely apuvälineellä tai ilman saattaa onnistua. Tämä luokkaa sopii monille selkäydinvammaisille sekä urheilijoille, joilla on selkäydinkohju. (Junior Games 2012.)

Kävelevien luokat L4 ja L5 soveltuvat hyvin CP-vammaisille. L4-luokassa kisaavat urheilijat, joilla on vaikea CP-vamma. L4-luokassa kilpailevan koordinaatio on haastavaa ja juostessa alaraajat ovat jäykät ja myötäliikkeet pienet. Kisaaja ei osaa hypätä, sillä ponnistaminen ei onnistu. Heittoliikkeeseen on vaikea yhdistää vauhti, jolloin heitto

tapahtuu usein staattisesta asennosta. L5-luokan kisaajien juoksu on melko symmetristä ja saattaa jopa onnistua paremmin kuin kävely. Hyppy ja heitto onnistuvat, mutta ovat puutteellisia. (Junior Games 2012.)

Näkövammaiset on jaoteltu kahteen eri luokkaan. B1-luokassa kisaavat sokeat. B1-luokan urheilijat eivät esimerkiksi pysty tunnistamaan käden muotoa mistään suunnasta, miltään etäisyydeltä. Tämän luokan urheilija ei myöskään pysty liikkumaan näön turvin uusissa paikoissa. B2-luokkaan kuuluu heikkonäköiset urheilijat, joilla on diagnosoitu vamma. (Junior Games 2012.)

Kehitysvammaiset kisaavat K-luokassa. Kehitysvammaisia saattaa kisata myös muissa luokissa, jos heillä on jokin liitännäisvamma (esimerkiksi näkö- tai liikuntavamma), mikä vaikuttaa heidän toimintakykyynsä huomattavasti. K-luokassa kisaavat lapset ja nuoret saattavatkin olla hyvin eritasoisia. **Elinsiirroksat** ja dialyysipotilaat kisaavat E-luokassa. Elinsiirron saaneiden ja dialyysipotilaiden luokkaa ei ole jaoteltu tarkemmin kisaajien toimintakyvyn mukaan, vaan kaikki kisaavat samassa sarjassa. (Junior Games 2012.)

A1 ja A2 ovat **avoimia luokkia**. Lapsi tai nuori, jolla on koordinaatiovaikeuksia ja kömpelyyttä luokitellaan A1-luokkaan. A1-luokassa kisaajan lihasjänteisyys on alentunut ja hän väsy helposti. Juoksu ei ole juoksun näköistä. A2-luokkaan kuuluvilla lapsilla ja nuorilla ei ole motorisia haasteita, mutta heillä esiintyy esimerkiksi autismia, ADHD:tä tai kielellistä kehityshäiriötä. (Junior Games 2012.)

6 Opinnäytetyön toteuttaminen ja aineistonkeruumenetelmät

6.1 Aineistonkeruumenetelmä

Opinnäytetyö toteutettiin sähköisenä kyselynä Junior Games -kisoihin osallistuneille opettajille, ohjaajille ja VAU ry:n toimihenkilöille. Kohderyhmä muodostui henkilöistä, joilla on aiempaa kokemusta Junior Games -kisoista. Kohderyhmän yhteystiedot saatiin opinnäytetyön toimeksiantajalta VAU ry:ltä. Kysely lähetettiin 35 henkilölle, joista 20 vastasi kyselyyn.

Hirsjärven (2009, 27) mukaan tutkimusongelma ja -kohde määrittävät, mikä on sopiva tutkimusmenetelmä. Koska tutkimusongelmia voi olla useita, voidaan siinä käyttää myös erilaisia menetelmiä. Kolme perinteistä tutkimusstrategiaa ovat kokeellinen (eksperimentaalinen) tutkimus, survey-tutkimus sekä tapaustutkimus, niin kutsuttu case-study (Hirsjärvi ym. 2009, 134). Tutkimusstrategialla tarkoitetaan tutkimuksessa käytetyn menetelmän toteutustapaa (Jyväskylän yliopisto 2015a). Jyväskylän Yliopiston (2015b) mukaan kokeellisessa tutkimuksessa ilmiöitä tutkitaan kontrolloidusti toisiinsa nähden. Tapaustutkimuksessa, case-studyssa tutkitaan yksityiskohtaista tietoa pienestä joukosta tai yksittäisestä tapauksesta (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 134).

Survey-tutkimuksessa kerätään tietoa kohdennetulta joukolta ihmisiä. Tieto kerätään standardoidussa muodossa, esimerkiksi kyselylomakkeen tai standardoidun haastattelun avulla. Saadun aineiston avulla pyritään selittämään, kuvailemaan ja vertailemaan ilmiöitä. (Hirsjärvi ym. 2009, 134.) Opinnäytetyö on toteutettu survey-tutkimusta mukaillen. Survey-tutkimus on laajuudeltaan suurempi tähän opinnäytetyöhön verrattuna. Opinnäytetyössä on kuitenkin käytetty survey-tutkimuksen tyyppillisiä

menetelmiä; keretty tietoa standardoidussa muodossa osoitetulta joukolta kyselylomakkeen muodossa.

Aineistoa voi lähestyä laadullisesti tai määrällisesti. Laadullinen, kvalitatiivinen tutkimus on tutkimusmenetelmä, jossa pyritään ymmärtämään kohteen laatua. Määrällinen, kvalitatiivinen tutkimus taas kuvaa kohdetta tilastojen ja numeroiden avulla. (Jyväskylän yliopisto 2015c.) Hirsjärven (2009, 136) mukaan laadullinen ja määrällinen tutkimus eroaa siten, että laadullisessa tutkimuksessa sisältöanalyysi säilytetään sanallisessa muodossa. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa etsitään monimuotoisuutta ja säännönmukaisuutta, kun taas kvantitatiivisessa tutkimuksessa etsitään normeja ja tutkitaan komponentteja (Hirsjärvi & Hurme 2009, 26). Laadullista ja määrällistä tutkimusmenetelmää voidaan käyttää samassa tutkimuksessa. Molemmilla menetelmillä voidaan selittää samoja tutkimuskohteita eri tavoilla. (Jyväskylän yliopisto 2015c.) Opinnäytetyötä on lähestytty kvantitatiivisesti (määrällinen) että myös kvalitatiivisesti (laadullinen).

6.2 Kysely

Opinnäytetyö on toteutettu verkkokyselynä. Hirsjärven ym. (2009, 193) mukaan kysely on yksi aineistonkeruu tapa ja se tunnetaan yhtenä survey-tutkimuksen keskeisempänä menetelmänä. Kyselyssä kerätään aineistoa kohdennetulta joukolta ihmisiä. Saadun aineiston avulla pyritään selittämään, kuvailemaan ja vertailemaan ilmiöitä. (Hirsjärvi ym. 2009, 134).

Kysely toteutettiin sähköisesti Webropol-ohjelmalla. Webropol on oiva työkalu online-kyselyjen tekemiseen. Webropol kyselytutkimustyökalu on erittäin havainnollistava ja helppokäyttöinen. (Webropol Oy 2015.) Kysely lähetettiin sähköpostitse kohderyhmälle. Sähköpostiviestissä oli saateteksti (ks. liite 1) ja linkki kyselyyn (liite 2).

Kysely koostui kahdesta osiosta; I vastaajan taustatiedoista ja II Junior Games kilpailujen toimivuudesta ja kehittämistarpeista. Kysely oli täysin samanlainen kaikille vastaajille. Kyselyssä käytettiin asteikkoihin perustuvia- sekä avoimia kysymystyyppejä. Asteikkoon perustuvassa kysymystyypissä esitetään väittämä, johon vastaaja valitsee oman mielipiteensä mukaan; kuinka vahvasti hän on väittämästä samaa tai eri mieltä. Avoimissa kysymyksissä esitetään kysymys, jonka jälkeen jätetään tyhjää tilaa vastaukselle. (Hirsjärvi ym. 2009, 198, 200.)

Kyselyssä käytettiin lajin toimivuutta ja kehittämistarpeita selvittäessä paljon väittämiä, joihin vastaajat vastasivat oman mielipiteen mukaan valiten numeroiden 1-5 väliltä. Numero 1 tarkoittaa täysin eri mieltä ja numero 5 täysin samaa mieltä. Avointen kysymysten kohdalla vastaajat saivat kirjoittaa ja kommentoida vapaasti mielipiteitään kysymykseen liittyen. Mikään kyselyn kysymyksistä ei ollut pakollinen.

Kyselyn alkuosassa, I vastaajan taustatiedot-kohdassa selvitettiin vastaajan Junior Games -kokemuksen taustaa, kokemusta Junior Games -kisoista ja kuinka tuttua luokittelu on. Kyselyn seuraavassa vaiheessa esitettiin väittämiä jokaisesta lajista. Väittämät olivat täysin samat jokaiselle lajille. Väittämät olivat suljettuja kysymyksiä, joissa vastaajan piti valita sopivin vastausvaihtoehto numeroiden 1-5 väliltä. Numero 1 tarkoittaa täysin eri mieltä ja numero 5 täysin samaa mieltä.

Kyselyssä jokaisen lajin jälkeen oli mahdollista kertoa sanallisesti mahdollisia kehittämisohdotuksia tai muita huomioita asiayhteyteen liittyen. Kyselyn loppupuolella esitettiin avoimia kysymyksiä, joihin vastaajat kirjoittivat mielipiteensä. Kyselyn lopuksi oli vielä täysin avoin kenttä, johon vastaajat saivat kirjoittaa vapaasti ajatuksiaan Junior Games -kisoista ja sen luokittelujärjestelmästä.

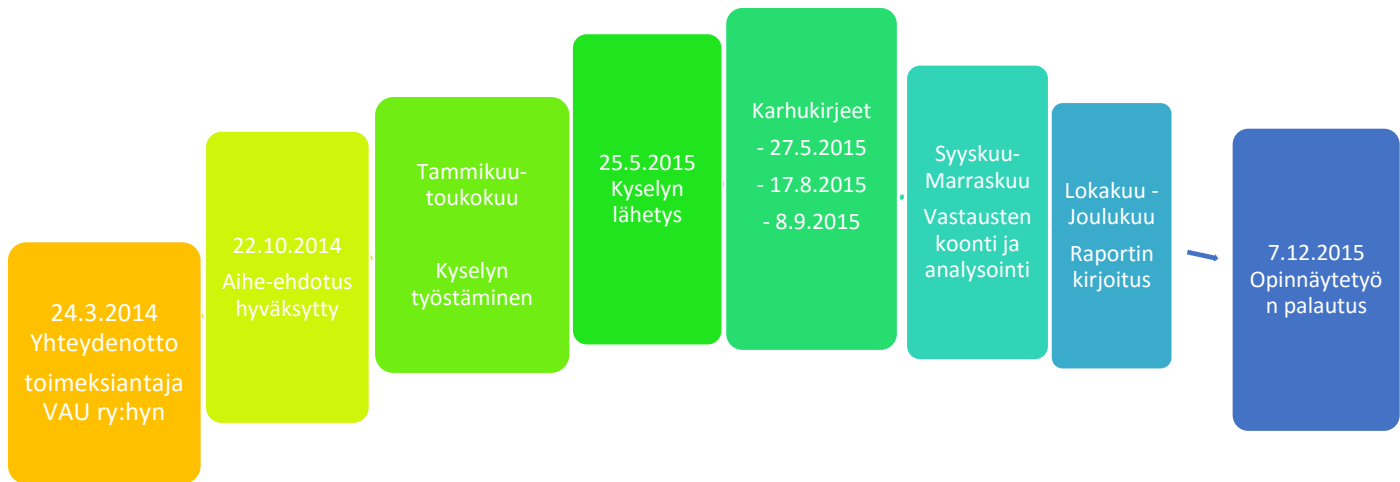
6.3 Aineiston analysointimenetelmä

Hirsjärven ym. (2009, 224) mukaan aineiston analyysitapoja on monenlaisia. Analyysitapaa valittaessa on tärkeä muistaa, että valitsee sellaisen analyysitavan, mikä antaa parhaiten vastauksen tutkimuskysymykseen tai tuo vastauksen ongelmaan. Analysointitavat voidaan jakaa karkeasti kahteen lähestymistapaan; selittämiseen ja ymmärtämiseen pyrkivään lähestymistapaan. Selittämiseen pyrkivässä lähestymistavassa käytetään tyypillisesti tilastollista analyysia, kun taas ymmärtämiseen pyrkivässä lähestymistavassa laadullista analyysia.

Opinnäytetyössä kyselyn tuloksia on analysoitu molempia menetelmiä käyttäen, sillä kyselyssä esittämät kysymykset, avoimet ja suljetut kysymykset, vaativat erilaisia analyysitapoja. Opinnäytetyössä kyselyn tulokset on analysoitu systemaattisesti, kysymys kysymykseltä. Laadullisen aineiston analyysi tapahtui sisällönanalyysin avulla. Sisällönanalyysi on aineiston analyysitapa, jossa aineistoa analysoidaan eritellen ja tiivistäen. Sisällönanalyysissä aineistoa pyritään tarkastelemaan eroja ja yhtenäisyyksiä etsien. Sisällönanalyysissä pyritään saamaan tiivistetty kuvaus käsiteltävästä ilmiöstä. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006.) Määrällisten tulosten analysointi tapahtui Webropol-ohjelman avulla. Ohjelma laski kyselyn tuloksia prosentuaalisesti ja avoimissa kysymyksissä nosti esiin usein toistuvia sanoja.

6.4 Opinnäytetyön vaiheet

Opinnäytetyö on ollut monivaiheinen prosessi (ks. kuvio 3).

Kuvio 3. Opinnäytetyön vaiheet (Grönvall 2015).

Opinnäytetyön työstäminen alkoi ideavaiheesta vuoden 2014 alkupuolella. Pian sen jälkeen tapahtui ensimmäinen yhteydenotto Suomen Vammaisurheilu ja -liikunta VAU ry:hyn. Yhdessä toimeksiantaja VAU ry:n kanssa pohdittua opinnäytetyölle löytyi sopiva aihe toimeksiantajan tarpeiden ja opinnäytetyön tekijän mielenkiinnon pohjalta; Junior Games -kisojen luokittelujärjestelmän toimivuus.

Opinnäytetyön työstäminen alkoi aiheeseen tutustumalla ja teorian tiedon hankinnalla. Tietoa haettiin vammaisurheiluun liittyvästä kirjallisuudesta. Tietoa haettiin Nelli-portaalin, Pubmedin ja Google Scholarin kautta. Hakusanoina käytettiin muun muassa *vammaisurheilu*, *luokittelu*, *luokittelujärjestelmä*, *classification*, *disability sport*. Tiedonhaku ei tuottanut toivottua tulosta tutkimusten suhteen. Vammaisurheilu on aihe, josta ei ole kovin paljoa tietoa saatavilla.

Opinnäytetyön aihe-ehdotus hyväksyttiin 22.10.2014, jonka jälkeen alkoi kyselyn työstäminen. Kyselyn teko vaati teorian tietoon tutustumista, Webropol-ohjelman käytön opettelemista sekä kysymysten muovaamista useampaan kertaan. Jyväskylässä järjestettiin Junior Games -syyskisa 26.11.2015, johon osallistuminen kuului osaksi fysioterapeutin koulutusohjelman kurssin suoritusta, mutta myös osaksi opinnäyteprosessia. Kisoissa pääsi aistimaan vammaisurheilutapahtuman tunnelmaa ja nähdä kisaajien suorituksia eri kisapaikoilla. Junior Games -syyskisojen opettajapalaverissa esiteltiin opinnäytetyön aihe ja kerrottiin tulevasta kyselystä. Tarkoituksena oli tiedottaa kohdehenkilöitä tulevasta kyselystä ja sen vastaamisen merkityksestä. Palaverissa kiersi nimilista, jossa paikalla olleet ilmoittivat mahdollisesta halukkuudestaan osallistua kyselyyn.

Kysely lähetettiin kohdehenkilöille 25.5.2015. Kyselyn yhteydessä oli saateteksti, jossa kerrottiin kyselyn tarkoituksesta ja tavoitteesta. Saatetekstissä kerrottiin kyselyn olevan osa fysioterapeuttiopiskelijan opinnäytetyötä. Kyselyn kysymykset muodostuivat teorian tiedon ja toimeksiantajan toiveiden perusteella. Kyselystä lähetettiin kolme karhukirjettä, mitkä toivat lisää vastaajia. Kysely lähetettiin yhteensä 35 henkilölle, joista 20 vastasi kyselyyn. Kyselyn vastaukset analysoitiin syksyn 2015 aikana.

Kyselyssä jokaisen lajin jälkeen oli mahdollista kertoa sanallisesti mahdollisia kehittämissuhteita tai muita huomioita asiayhteyteen liittyen. Kyselyn loppupuolella esitettiin avoimia kysymyksiä, joihin vastaajat kirjoittivat mielipiteensä. Kyselyn lopuksi oli vielä täysin avoin kenttä, johon vastaajat saivat kirjoittaa vapaasti ajatuksiaan Junior Games -kisoista ja sen luokittelujärjestelmästä.

Opinnäytetyö linkittyy fysioterapiaan ICF-toimintakykyajattelun kautta. IPC:n kymmenportainen vammaluokittelu ja sen toimintakykyajattelu pohjautuu ICF:ään. Niin

ikään Junior Games kisojen luokittelussa on pyritty pois diagnoosipohjaisesta luokittelusta ja lähemmäksi toimintakykypohjaista ajattelua (Saari 2015). Fysioterapeutti työskentelee jatkuvasti ICF:n kanssa ja se on tänä päivänä entistä enemmän esillä. Fysioterapeutti voi tehdä työuraa vammaisurheilijoiden kanssa ja toimia mahdollisesti luokittelijana.

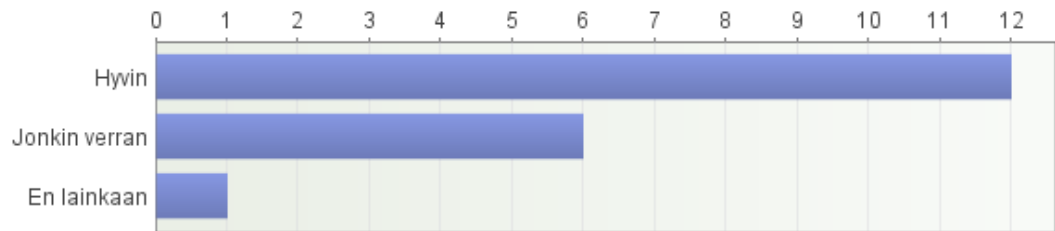
7 Tulokset

Kyselyn tulokset esitellään kysymys kysymykseltä. Tulokset on esitetty havainnollisesti kuvioiden avulla. Hirsjärven ym. (2009, 263) mukaan havainnollistaminen kaavioiden ja kuvien mukaan on erinomainen keino tiivistää ja havainnollistaa tutkimustuloksia.

7.1 Vastaajien esitiedot ja Junior Games -tausta

Junior Games -luokittelujärjestelmää koskevaan kyselyyn vastasi yhteensä 20 henkilöä kolmestakymmenestäviidestä. Vastaajista viisi (25 %) oli VAU ry:n toimihenkilöitä ja 15 (75 %) koulun henkilökuntaa.

Vastaajista yhtä lukuun ottamatta kaikilla oli kokemusta Junior Games -kisoista. Yli puolet (65 %) vastaajista kertoo osallistuneensa kisoihin useammin kuin neljä kertaa. Myös luokittelu ja kisalajit olivat vastaajille melko tuttuja. Tähän kysymykseen vastasi yhteensä 19 henkilöä, joista 12 koki tunteneensa luokittelun ja kisalajit hyvin, 6 henkilöä melko hyvin ja yhdelle vastaajista asia ei ollut lainkaan tuttu. Vastaajista siis 63 % koki tuntevansa kisalajit ja luokittelun hyvin.

Kuvio 4. Kuinka hyvin tunnet Junior Games -kisojen lajit ja luokittelun?

Vastausten perusteella oppilaiden arviointi/luokittelu kilpailuluokan selvittämiseksi tapahtuu monin eri tavoin. Osa vastaajista tekee luokittelun yksin (21 %), osa jollain muulla tapaa (14 %), mutta suurin osa (65 %) tekee luokittelun yhdessä kollegoiden kanssa. Vastaajat, jotka vastasivat luokittelun tapahtuvan ”jolloin muulla tapaa” kertovat sen tapahtuvan toisen opettajan toimesta.

Yleisesti ottaen vastaajat kokivat luokittelun olevan helppoa. Sana *helppo* toistui monissa eri vastauksissa. Vastaajat mainitsivat luokittelun helppouden johtuvan siitä, että opettajat tietävät oppilaiden tarkat diagnoosit. Kommentteja luokittelun onnistumiseen opettajien näkökulmasta:

”Pääosin helppoa ”

”Oppilaan iän ja vamman perusteella on ollut mielestäni helppo.”

”Suht helppoa, oppilailla niin selkeät diagnoosit. ”

Kaksi vastaajaa mainitsi luokittelun ongelmiksi rajatapaukset ja sellaiset, joilla vamma ei ole niin selkeästi huomattavissa, kuten kehitysvammaiset.

"Rajalla olevat on aina vaikeita. Selvät on selvät. Onko lievä hemi vai vaikea hemi, onko Cp diplegikko samassa kuin joku jolla mmc. "

"Luokittelu on vaikeaa. Erityisesti niiden oppilaiden kohdalla, joiden kehitysvamma ei ns. "näy päälle".

7.2 Syyskisat

Syyskisoja koskevista kysymyksissä esitettiin väittämiä jokaisesta kisojen lajista. Väittämiin vastaajat vastasivat asteikoilla 1-5.

60m juoksu/kelaus

60 metrin juoksu/ kelaus on lajina liikuntavammaisten luokissa L4-5, avoimissa luokissa 1-2, näkövammaisten luokissa B1-2, sekä kehitysvammaisten ja elinsiirtourheilijoiden luokissa.

60 metrin juoksu/kelaus koettiin lajina mielekkääksi ja toimivaksi. Kehittämisehdotuksiksi mainittiin, että alle 13-vuotiaat tytöt ja pojat voivat kisata samassa luokassa, mutta yli-ikäiset voisivat kisata erikseen. Vastauksissa mainittiin myös, että avoimissa luokassa kisaajien tasoerot tulevat vahvasti esille, mitä vastaajat eivät pidä hyvänä asiana.

30m kelaus

30 metrin juoksu/ kelaus on lajina liikuntavammaisten luokassa L2.

30 metrin kelausta koskevissa kysymyksissä vastaukset vaihtelivat melko paljon. Vastaukset jakaantuivat numeroväleille kahdesta viiteen (vastausvaihtoehdot 1-5, 1=täysin eri mieltä 5=täysin samaa mieltä). Keskiarvot kaikissa kysymyksissä olivat selkeästi numero kolmen paremmalla puolella, mutta hajontaa oli silti vahvasti. Esimerkiksi kysymykseen ”luokittelu on selkeä ja reilu” tuli yhteensä 15 vastausta, jossa kaikki numerot, 3, 4 ja 5 saivat kaikki 5 ääntä. Näin vastauksen keskiarvoksi tuli kuitenkin 4. Tähän lajiin ei kuitenkaan mainittu lainkaan kehittämisehdotuksia. Ainut kommentti oli, että tässä lajissa eivät tasoerot ole niin vahvasti nähtävillä, mikä on positiivinen asia.

Pituus

Pituushyppy on lajina avoimissa luokissa A1-2, näkövammaisten luokissa B1-2, sekä kehitysvammaisten ja elinsiirtourheilijoiden luokissa.

Pituutta koskeviin kysymyksiin vastasi yhteensä 18 henkilöä. Pituudessa parhaimman keskiarvon (4.33) sai väittämä ”laji on mielekäs ja toimiva näille luokille”. Vastaajista 8 henkilöä, 44 % oli tästä väittämästä täysin samaa mieltä. Myös tässä luokassa kehittämisehdotukseksi mainittiin, että pienemmät tytöt ja pojat voivat kisata samassa luokassa, mutta vanhemmat kisaisivat erikseen.

Pienemmät tytöt ja pojat voivat olla samassa ryhmässä, isommat erikseen.

Kuula

Kuula on lajina kävelevien luokissa, näkövammaisten luokissa sekä elinsiirtourheilijoiden luokissa.

Junior Games -kisalaji kuulaa koskevat kysymykset jakoivat paljon mielipiteitä. Vastaukset jakaantuivat numeroiden 2-5 välille. Eniten kannatusta sai kuitenkin numero 4, mikä on 1-5 asteikolla hyvä tulos. Heikoin keskiarvo tuli väittämässä ”luokittelu on selkeä ja reilu” arvolla 3,63. Kuula sai osakseen myös paljon kehittämissuhteita. Kommentit käsittelivät muun muassa kuulan haastavuutta lajina.

”Tässä lajissa iällä on erityisen suuri merkitys. Vanhemmilla pojilla on enemmän voimaa.”

”Kuulantyöntö on haasteellinen jos on monivammaisuutta esim. näkövammaisissa voi olla liikuntavamma lisäksi ja voi olla esim. kuulan paino esteenä tai esim. kuulaa ei pysty kannattelemaan, eli liikuntavamma rajoittaa sitten osassa lajissa enemmän kuin esim. näkövamma.”

”Jossain vaiheessa ihmettelimme, miksi K- luokassa on kuula ja avoimessa turbokeihäs. Kuula on aika haastava.”

Turbokeihäs

Turbokeihään heitto on lajina liikuntavammaisten luokissa L4-5 sekä avoimissa luokissa A1-2.

Turbokeihäs sai vastausten mukaan todella hyvät pisteet. Keskiarvo jokaisen kysymyksen kohdalla oli yli 4. Kysymykseen ”Laji on mielekäs ja toimiva näille luokille” peräti 19 vastaajasta 10 antoi vastaukseksi numeron 5, eli ”täysin samaa mieltä”. Turbokeihästä pidetään siis mielekkäänä kilpalajina.

Kehittämisehdotuksia tosin tuli taas keskimääräistä enemmän. Vastaajat kokivat, että turbokeihäessä tasoerot ovat suuret. Kehittämisehdotukseksi mainittiin turbokeihään toimivuutta kisatilanteessa ja kommenttia tuli lajin ohjeiden selkeyttämisestä, esimerkiksi heittotulosten mittaamisesta. Kaksi vastaajaa kommentoi lajivalintaa avoimessa luokassa. Molemmat vastaajat ehdottivatkin, että A-luokassa turbokeihään tilalla olisi hyvä olla kuula.

”Heitetään juniorikeihästä. Ongelmana on, että A-luokissa kenttä ei riitä, joten heillä tulisi olla lajina kuula.”

”A-luokissa voisi olla vaihtoehtona turbokeihäälle kuulantyöntö.”

”Tasoerot silti suuria”

Yksi kehittämisehdotus oli näkökulma turbokeihästä kisalajina. Kommentti käsittelee turbokeihään ns. ”arvokkuutta” lajina virallisella kilpailutasolla.

”Itse pitäisin Junior Games kisoissa niitä lajeja kisaohjelmassa joissa kisataan muutenkin. Esimerkiksi jos nuoret innostuvat yleisurheilusta niin turbokeihäs ei ole kuitenkaan missään arvokisoissa kilpailulajina. Voisiko liikuntavammaisille ottaa jonkun muun lajin tämän tilalle?”

Tarkkuuspallo

Tarkkuuspallo on lajina liikuntavammaisten luokissa L1-2.

Tarkkuuspalloa koskeviin kysymyksiin vastasi 14 henkilöä. Vastaukset jakaantuivat välille 3-5. Parhaimman keskiarvon toi kysymys ”Luokkien määrä on sopiva tässä lajissa”. 15 vastaajasta seitsemän oli tästä täysin samaa mieltä, jolloin keskiarvoksi tuli 4.27.

Spt-slalom

Spt-slalom on lajina liikuntavammaisten luokassa L1.

Spt-slalomissa vastaajat olivat melko yksimielisiä väittämistä. Keskiarvo yhtä kysymystä lukuun ottamatta nousi keskiarvolta neljään, tai sen yli. Kysymys, joka jäi keskiarvoltaan alle neljän, oli ”eri ikäryhmiä kohdellaan tasavertaisesti”. Tässä väittämässä 14 vastaajasta viisi vastasi ”jokseenkin samaa mieltä”, kolme ”täysin samaa mieltä” ja kuusi siltä väliltä.

Pt-slalom

Pt-slalom on lajina liikuntavammaisten luokissa L2-3.

Väittämät pt-slalomista jakoivat mielipiteitä. Heti ensimmäiseen väittämään ”Laji on mielekäs ja toimiva näille luokille” jakoi 15 vastaajan pisteet tasaisesti numeroihin 3,4 ja 5. Väittämän keskiarvoksi tuli tällöin siis tasan 4.

Heikoimmat tulokset tulivat väittämästä ”Eri ikäryhmiä kohdellaan tasavertaisesti”. 14:sta vastaajasta peräti 8 antoi tulokseksi numeron 3, jokseenkin samaa mieltä ja vain yksi vastaajista numeron 5, täysin samaa mieltä.

Kehittämisehdotuksissa mainittiin tämän lajin luokittelun merkityksestä ja otettiin esimerkiksi cp-vammaisen.

”CP vammaisella, jolla on vielä asymmetria, on niin huonompi lähtökohta kilpailuun kuin esimerkiksi paraplegikolla.”

Pallonheitto

Palonheitto on lajina liikuntavammaisten luokassa L3.

Pallonheittoa käsitteleviin väittämiin vastasi yhteensä 14 henkilöä. Väittämistä ainoastaan yksi, ”luokkien määrä on sopiva tässä lajissa” jäi keskiarvoltaan alle neljän.

Kehittämisehdotuksiksi mainitaan, että pallonheitto pitäisi olla lajina vain nuoremmille kisaajille ja vanhempien tulisi kisata joko kuulassa tai turbokeihäänheitossa.

7.3 Kevätkisat

Uinti

Uinti on lajina liikuntavammaisten luokissa S1-10, näkövammaisten luokissa S11-12, kehitysvammaisten luokassa S14 sekä luokassa muut vammaryhmät A (avoin luokka).

Uintia koskeviin väittämiin vastasi 11 henkilöä. Väittämistä ensimmäinen ”Laji on mielekäs ja toimiva näille luokille” kiinnitti eniten huomioita, sillä 11:sta vastaajasta 8

(72 %) laittoivat rastin ruutuun, eli oli tästä täysin samaa mieltä. Tämän väittämän keskiarvoksi oli 4,64.

Kehittämisehdotuksissa mainittiin, että oppilaille on hieman vaikeaa löytää oikeaa luokkaa. Lajina uinti sai myös positiivista palautetta ja kehua huoltojoukoista.

”Uinnissa on selvästi huoltojoukkojen puolesta kiinnitetty erityistä huomiota omaan suoritukseen ja tulosten parantumiseen. Hyvä näin.”

Apuvälineuinti

Apuvälineuimareita ei luokitella, mutta heidän tulee olla vaikeavammaisia.

Apuvälineuintia koskemiin väittämiin ei tullut kovin paljoa vastauksia. Tulokset olivat kuitenkin hyviä. Väittämään ”Luokkien määrä on sopiva tässä lajissa” tuli yhteensä 9 vastausta, joista viisi (56 %) oli ”täysin samaa mieltä” ja vastaajista neljä (44 %) ”osittain samaa mieltä”. Väittämän keskiarvo sai tuloksen 4.56. Tämä väittäjä kertoo, että laji toimii, vaikei kisaajia luokitellakaan.

Apuvälineuinnista kommentoidaan, että se on monelle hyvä mahdollisuus päästä kisaamaan ja kokeilemaan kisan huumaa. Apuvälineuinti koetaan kannustavana lajina.

Boccia

Kilpailuluokkia on kaksi: vaikeavammaiset (luokka 1) ja muut (luokka 2). Vaikeavammaisten sarjaan saavat osallistua kilpailijat, jotka käyttävät pyörätuolia päivittäisessä elämässä ja molemmissa käsissä on vammaa. Boccia on yksi alle 18-vuotiaiden ikäsarja.

Bocciaa koskeviin väittämiin vastasi yhteensä 10 henkilöä. Keskiarvo jokaisen väittämän kohdalla pyöri numero neljän molemmin puolin. Boccian kehittämis ehdotuksiksi mainittiin, että kisaajia on vaikea luokitella 1-luokkaan. Kommenttia tuli myös cp-vammaisten kisaamisesta.

”CP-vammaisilla, jotka käyttävät pyörätuolia voivat olla aika hyviä käsistään tai ainakin heittokäsi. Eli luokittelussa tarkkuutta ja reiluuutta.”

Puhallustikka

Puhallustikassa kisataan kahdessa eri luokassa. Luokka 1 soveltuu kilpailijoille, jotka tarvitsevat avustajaa ja/tai joiden puhallusvoima ei riitä. Avustajan on seisottava kilpailijan sivulla koko suorituksen ajan (apuvälinein). Luokka 2 on kilpailijoille, jotka eivät tarvitse avustajaa. Kilpailija voi suorittaa suorituksensa istuen tai seisten (ilman apuvälineitä).

Puhallustikassa heikoimmat arvosanat tulivat väittämistä ”Luokkien määrä on sopiva tässä lajissa” ja ”luokittelu on selkeä ja reilu”. Puhallustikka sai osakseen kritiikkiä kisa järjestelyistä. Vastaaja antaa kritiikkiä puhallustikkataulun taustalevystä.

”Ensin hieman kisa järjestäjille kritiikkiä puhallustikkataulun taustalevystä että heikosti puhallusvoimaa saarilla oppilailla oli vaikea saada pysymään tikka taulussa koska tausta levynä oli jousiammunta levy. Kannattaisin tyrox-levyä taustalle.”

Keilailu

Keilailussa kisataan kahdessa eri luokassa. Luokka 1: Kilpailija saa käyttää suoritukseen keilailun apuvälineitä, kuten suuntakaidetta vauhtiradan reunassa (näkövammaiset), vierityskourua tai kahvapalloa. Luokka 2: Kilpailija keilaa ilman apuvälineitä.

Keilailua koskeviin väittämiin vastasi yhteensä 11 henkilöä. Väittämien keskiarvosanat jakaantuivat numeron neljä molemmille puolille. Keilailusta ei tullut kehittämisehdotuksia.

Salibandy

Kilpailusarjoja on kaksi: kävelevät ja sekararja. Kävelevien sarjaan voivat osallistua koulut sekajoukkueilla. Joukkueessa voi pelata eri vammairyhmiä sekaisin sekä tyttöjä ja poikia sekaisin. Yläikäraja on 18 vuotta. HUOM! Joukkueessa saa olla yksi yli 18-vuotias pelaaja. Sekasarjaan voivat osallistua sekä manuaalin että sähköpyörätuolin käyttäjät ja kävelevät.

Salibandyä koskeviin väittämiin vastasi myös yhteensä 11 henkilöä. Kehittämisehdotuksissa mainittiin kahteen kertaan, että lajille tarvittaisiin lisää joukkueita ja pelaajia. Kommenteissa mainitaan myös A-luokan pelaajien ylivoimaisuudesta CP-vammaisiin nähden.

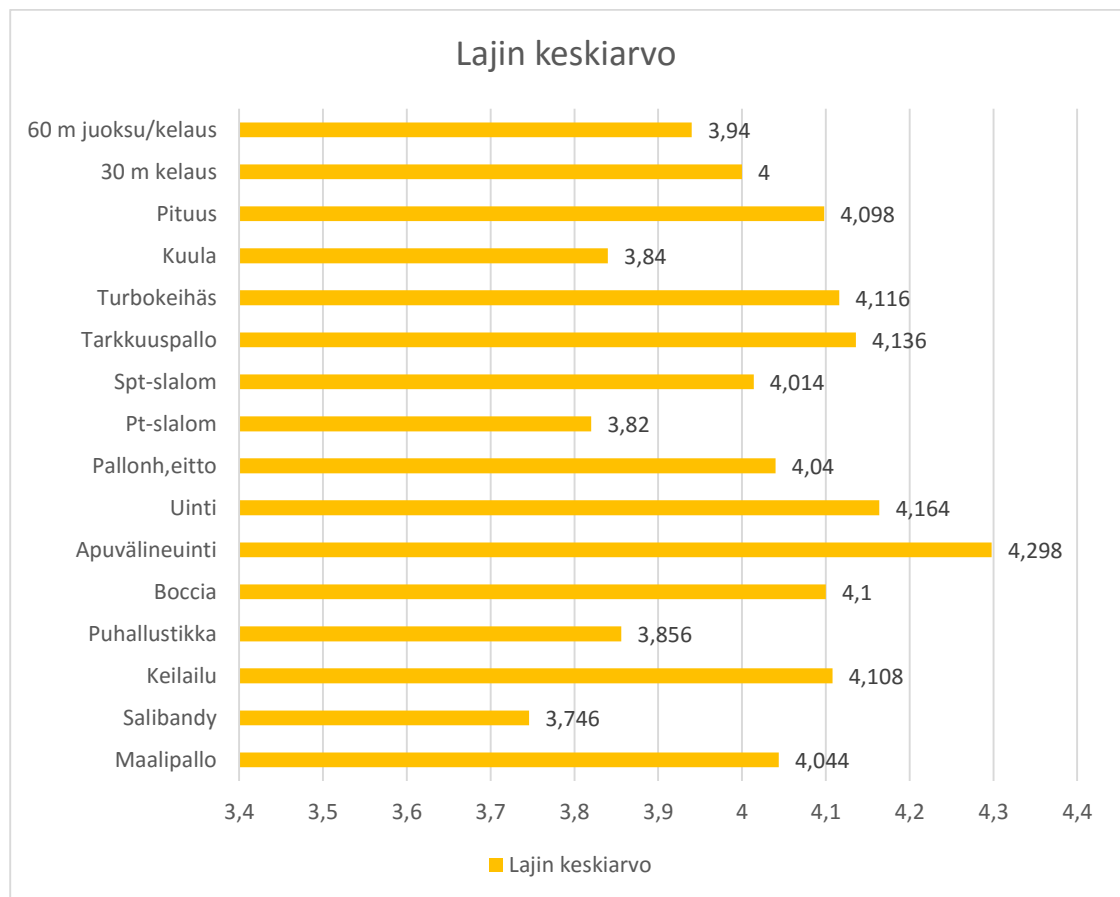
”Kävelevissä A-luokan pelaajat ovat ylivoimaisia klenkkoihin CP-hemeihin verrattuna.”

Maalipallo

Maalipallossa on yksi sarja, jossa kisaavat kaikki alle 18-vuotiaat.

Maalipalloa koskeviin väittämiin vastasi yhteensä 9 ihmistä. Väittämiä keskiarvot asettuivat välille 3,56–4,44. Kommenteissa kolme vastaajista kertoo, ettei laji ole heille tuttu tai he eivät ole kyseiseen lajiin osallistuneet.

Kisojen lajityytyväisyyttä verrattiin keskiarvojen perusteella (ks. kuvio 5).

Kuvio 5. Lajien keskiarvot.

Heikoin keskiarvo oli Salibandy arvosanalla 3,746. Tulos ei 1-5 asteikolla ole huono, mutta salibandy kuitenkin nousi kaikkiin lajeihin verrattuna heikoimmaksi keskiarvoltaan. Muita heikoimmat keskiarvot saaneita lajeja salibandyn lisäksi oli pt-slalom, kuula sekä puhallustikka. Muiden lajien keskiarvot nousivat yli neljän. Lajeista yksi sai ylivoimaisesti korkeimman arvosanan; apuvälineuinti (keskiarvo 4,292).

7.4 Avoimet kysymykset

Avoimet kysymykset käsittelivät Junior Games -kisojen luokittelujärjestelmää sekä vastaajien omia mielipiteitä kehittämis ehdotuksiksi.

Kysymys 1. Koetko avoimen luokan ”yhtä arvokkaaksi muiden luokkien kanssa?”

Kysymys avoimen luokan ”arvokkuudesta” muihin luokkiin verrattuna herätti paljon kommentteja. Suurin osa vastaajista koki avoimen luokan olevan yhtä arvokas, sillä se mahdollistaa oppilaiden, jotka eivät täytä vammaisluokittelun kriteerejä, osallistumisen kisoihin. Avoimen luokan sanotaan olevan yhtä arvokas muihin luokkiin verrattuna myös sen takia, että kaikki kisaajat ovat arvokkaita omissa luokissaan.

”Totta kai, jokaisella on oikeus osallistua”

”sopiva nimi harrastelijoille jotka nauttivat liikunnan riemusta”

”Avoin luokka on ok nimi, koska jos urheilija ei saa vammaisurheilun luokittelua, niin voi kuitenkin osallistua. Ei avoin luokka ole keltään pois.”

”On. Avoin luokka mahdollistaa sen, että ihan kaikki pääsevät osallistumaan, vaikka ei osuisi selkeästi mihinkään olemassa olevaan luokkaan”

Kommentteja tuli myös toisesta näkökulmasta. Yksi vastaajista ei kokenut avoimen luokan olevan yhtä ”arvokas” muihin verrattuna perustuen oppilaiden muihin vaikeuksiin (kuten häiriintymisvaikeuksiin) ja vammattomuuteen.

"Avoin luokka ei ole yhtä "arvokas" kuin muut luokat. Perusteluna se että "avoin" luokka on enemmän oppilaille joilla häiriintymis- vaikeuksia ja vastaavia ongelmia, ei selkeitä vammaisuutta"

Kehittämisehdotuksissa mainitaan myös seuraavaa;

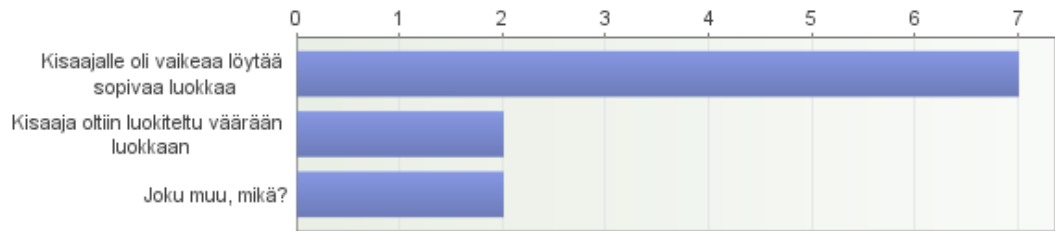
"Olen itse ottanut jossain vaiheessa jo esille, että olisiko Junior Games - kisan uudistuttava ja keskityttävä markkinoimaan ja tavoittamaan VAU:n "omat" urheilijat ja harrastajat eli näkövammaiset, liikuntavammaiset, kehitysvammaiset ja elinsiirron saaneet ja uskallettaisiin jättää kisoista tämä avoin luokka kokonaan pois. Kisat olisivat silti vammaisurheilun mittakaavassa isot ja yleensä nämä A sarjalaiset ovat hyvin liikuvia ja harrastavat urheiluseuroissa jne, että ennemmin koitetaan tavoittaa L, B, K ja E sarjojen osallistujia lisää kisoihin. "

Keskusteltua tuli myös nimestä *avoin luokka*. Lähes kaikki vastaajista kokivat nimen hyväksi kyseiselle luokalle. Nimivaihtoehdoksi esitettiin nimeä *kilpailuluokka*.

Kysymys 2. Jos oppilas ei mielestäsi ollut tasavertaisessa asemassa muihin kisaajin nähden, niin minkä koit olevan syynä?

Seuraava avoin kysymys käsitteli oppilaiden tasavertaista asemaa. Vastauksia tähän kysymykseen tuli 11. Vastaajista 7 (63 %) kokivat syyn olevan vaikeudesta löytää kisaajalle sopiva luokka. Kaksi (18 %) vastaajista kokivat syyn olevan kisaajan luokittelusta väärään luokkaan ja loput kaksi (18 %) kokivat syyn olevan siinä, että

1. tytöt ja pojat kisaavat samassa luokassa (esim. salibandy) ja
2. alle 13-vuotiaiden tulisi kisata omassa luokassaan ja sitä vanhempien omassa.

Kuvio 6. Jos oppilas ei mielestäsi ollut tasavertaisessa asemassa muihin kisaajiin nähden, niin minkä koit olevan syynä?

Kysymys 3. Vammadiagnoosin lisäksi luokittelu pohjautuu oppilaan toimintakyvyn arviointiin. Miten koet tämän? Onko hyvä/ huono asia? Onko tarpeeksi tarkkaa?

11:sta vastaajasta kaikki kokivat toimintakyvyn arvioinnin osana luokittelua hyvänä asiana. Vastauksissa toistui sanat ”hyvä” ja ”tarkat” useaan kertaan, mikä kertoo vastaajien tyytyväisyydestä toimintakykyarvioon pohjautuvaan luokitteluun. Monet vastaajat ottivat esille opettajan roolin luokittelua tehdessä; -opettajalla tulee olla riittävä tieto oppilaan toimintakyvystä.

Kysymys 4. Eri luokissa kisalajit on määritelty etukäteen. Miten koet tämän, onko hyvä/ huono asia?

Kaikki 11 vastaajaa kokivat kisalajien määrittelyn etukäteen hyvänä asiana. Sana ”hyvä” toistui lähes joka kommentissa. Vastaajat kokevat, että tämä mahdollista kisalajien harjoittelun etukäteen ja helpotta kisojen aikataulua, järjestelyä ja tulospalvelua. Vastaajat kokevat kokeilulajit erittäin hyväksi asiaksi.

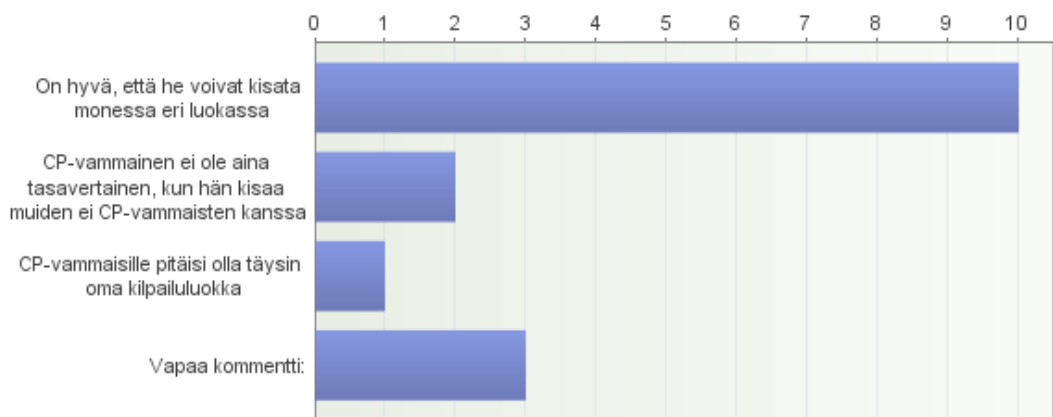
”Hyvä asia. Pystyy harjoittelemaan etukäteen, kuten urheilussa pitääkin olla”

”Hyvä asia. Muuten kisat olisivat yhtä kaaosta”

Kysymys 5. CP-vammainen voi kisata monessa eri luokassa. Miten koet tämän?

Tähän kysymykseen tuli yhteensä 12 vastausta, valittuja vastauksia yhteensä 16. Suurin osa, 10 (83 %) vastaajista oli sitä mieltä, että CP-vammaisten kisaaminen monissa eri luokissa on hyvä asia. Yksi (8 %) vastaajista kokee, että CP-vammaisille tulisi olla oma kilpailuluokka. Yhdeksi kehittämisehdotukseksi mainitaan että CP-vammaisille tulisi olla oma luokka juoksuun, ”sillä muut vammaryhmät eivät ole tasavertaisia juoksulajeissa”. Asiaa pohditaan myös toisesta näkökulmasta;

”CP-vammojen kirjo on laaja, joten oma luokkansa olisi tod. näk. muutos huonompaan”

Kuvio 7. CP-vammainen voi kisata monessa eri luokassa. Miten koet tämän?

Kysymys 6. ”Juoksu-, hyppy- ja heittokyky saattavat vaihdella eri oppilaiden kohdalla huomattavasti.” Näin lukee Junior Games -luokittelussa luokassa Kehitysvammaiset (K). Oliko tämä havaittavissa?

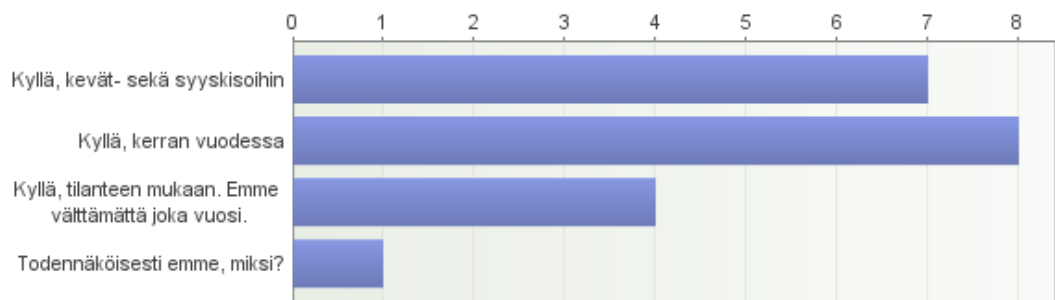
Kahdestatoista vastaajasta 10 koki tämän olleen havaittavissa. Vastaajat tietävät tämän olevan näin myös jatkossa, sillä se niin sanotusti ”kuuluu kuvioon”, kun kyse on kehitysvammaisista. Yksi vastaajista pohti myös, että tilanteessa tulee ajatella, että

”johtuuko taitotasojen erot vammasta vai muusta, esimerkiksi harjoittelun puutteesta.”

Kysymys 7. Aiotteko jatkossakin osallistua Junior Games kisoihin?

Kysymys 8. Mitkä ovat edustamasi tahon näkökulmasta suurimmat esteet Junior Games -kisoihin osallistumiselle?

Kahdestakymmenestä vastaajasta suurin osa (75 %) aikoo osallistua kisoihin jatkossakin. Vain 5 % vastaajista uskoo, ettei tule osallistumaan kisoihin enää uudelleen ja kertoo syyksi valmentavan koulutuksen päättyvän heidän koulustaan.

Kuvio 8. Aiotteko jatkossakin osallistua Junior Games kisoihin?

Kysyttäessä suurimpia esteitä JG-kisoihin osallistumiselle vastauskirjo oli moninainen. Suurin osa vastaajista kertoo syyksi koulun budjetin tai henkilökunnan mukaan pääsemisen tai viitseliäisyyden kisamatkan organisoimiseksi. Yksi vastaajista mainitsi syyksi myös tiedotuksen.

”tiedotus ”

”Raha. Se, että saammeko avustusta bussikuljetuksiin. ”

Kysymys 9. Onko sinulla muita toiveita tai ehdotuksia Junior Games -kilpailujen kehittämiseksi?

Kehittämisideoita koskevaan kysymykseen tuli yhteensä 18 vastausta. Jopa 17 (94 %) vastaaja oli sitä mieltä, että JG-kisoja tulee kehittää kuten nytkin, eli yhdistellä hauskaa ja kilpailullista ja pitää lajiesittelyt osana kisoja.

Kisojen kehittämistä keskittyen hauskuuteen, osallisuuteen ja matalan kynnyksen liikuntatapahtumana pysymiseen sai yhteensä 12 (92 %) myönteistä vastausta. Kisojen keskittymisenä taas kilpailullisuuteen ja tapahtuman pitämisenä motivoivana kisatapahtuma vammaisurheilun polusta kiinnostuneille äänesti yhteensä 11 henkilöä, mutta taas 4 henkilöä tätä ajatusta vastaan. Kisojen halutaan siis olevan hauska, matalan kynnyksen liikuntatapahtuma, mutta myös kilpailullisuuden merkitystä pidetään arvossa.

Vastaukset kysyttäessä uusia lajeja tai liikuntamuotoja kisojen lajivalikoimaan jäivät heikoiksi. Yksi vastaajista ehdotti uudeksi lajiksi keväälle SPT-salibandyä lajin kasvämiseksi. Toinen vastaus koki tämän hetkiset lajit riittäviksi;

”Tällä hetkellä jo paljon lajeja, jos jotain uutta, niin jostain vanhasta luovuttava”

Toiveita tai muita kehittämisideoita kysyttäessä tuli viisi vastausta, jotka liittyivät ajavaisiin, kilpailujen järjestämiseen, tapahtuman markkinointiin ja K-luokan kehittämiseen Special Olympics -suuntaan:

Avajaisohjelmat, jotka liikunnan opiskelijat ovat suunnitelleet, ovat yleisöä aliarvioivia. Ei mitään laululeikkejä Fröbelin Palikoiden tahdissa vaan ihan oikeaa urheilullista ohjelmaa.

Kilpailusarjaan pitäisi kannustaa enemmän väkeä, nyt monet kilpasarjaankin sopivat jonottivat todella kauan esim. pikajuoksupisteellä eikä siksi ehtinyt kaikkiin lajeihin.

”Asia mikä jotenkin vaan ihmetyttää niin me ollaan käyty JG kisoissa nyt ainakin kolmena vuotena ja joka vuosi suurin piirtein samat koulut ja oppilaat ovat kisoissa. Tietysti monella koululla on tiukkaa taloudellisesti osallistua kisoihin. En tiedä onko markkinointi vähäistä vai innokkuus kouluilla osallistua vähäistä. Mutta meidän koulun oppilaat ovat ainakin innoissaan JG kisoista. Ja jos ajattelee erityisoppilasta ja hänen mahdollisuudesta voittaa esim. Mitali jostain urheilu kisoista niin on hyvin pieni. JG mahdollistaa tämänkin riemun.”

”K-luokkaa voisi kehittää Special Olympics-luokittelun hengessä, jolloin ekat tulokset tehtäisiin ”luokittelukisana” jonka jälkeen varsinaiset kisa-suoritukset ja K-luokan sisällä jako divisiooniin...”

Kysymys 10. Sana on vapaa, voit kertoa tähän vapaasti mielipiteitäsi ja ajatuksiasi Junior Games -kisojen -luokittelujärjestelmästä.

Viimeisessä kysymyksessä vastaajat saivat kertoa vapaasti mielipiteitään kisojen luokittelujärjestelmästä. Tässä vastaukset kiteyttävät yleisajatuksat ylipäätään kisojen ja sen luokittelujärjestelmän toimivuudesta.

”Hyvät kisapaikat”

”Luokittelujärjestelmä on toimiva”

”Tärkeä tapahtuma vammaisille nuorille ”

Vastaajien kommentit tässä kysymyksessä olivat kaikki positiivisia. Vastaajat kehuvat Junior Games -kisoja tapahtumana ja kokevat sen olevan tärkeä tapahtuma vammaisille lapsille ja nuorille. Myös tämänhetkiset kisapaikat on koettu toimiviksi.

Muutama vastaaja kommentoi tähän itse kyselyyn vastaamista:

”Kyselyyn oli vaikea vastata, kun omat oppilaat osallistuivat selkeästi vain yhteen luokkaan”

”Vastaukset ovat olemattomat, sillä emme ole kisoihin vielä osallistuneet”

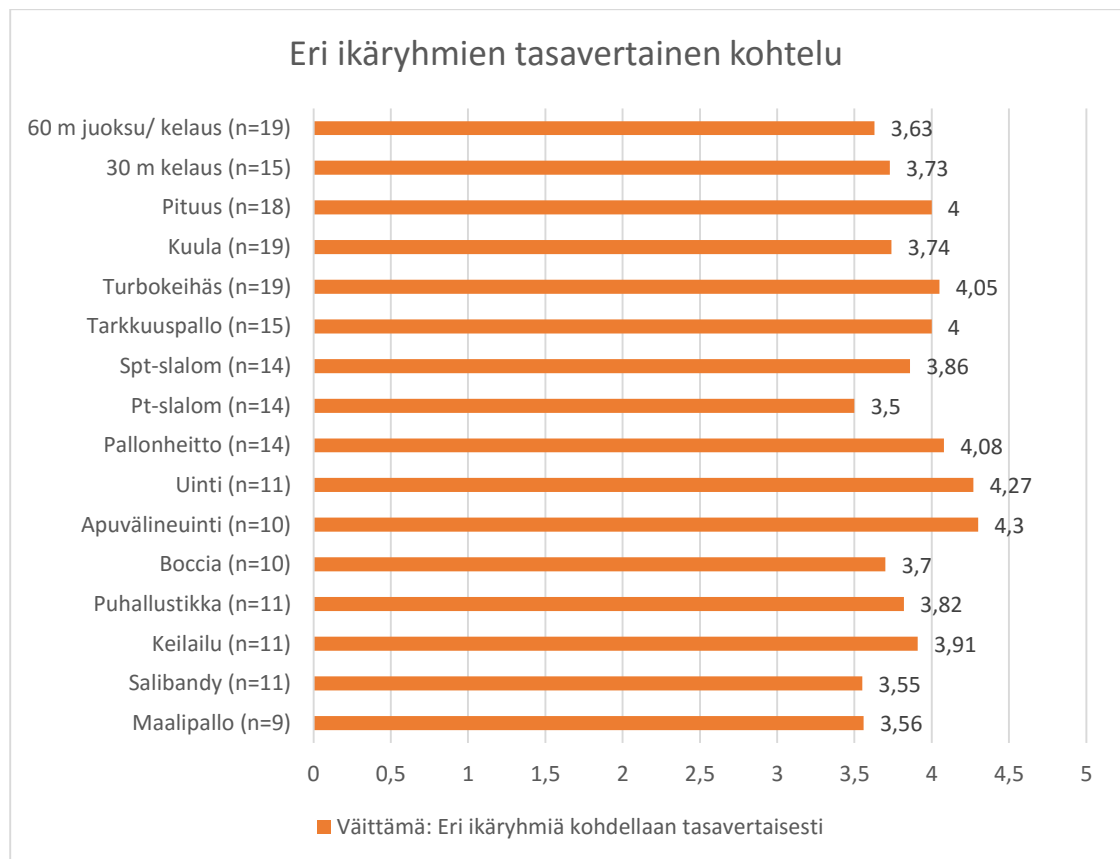
8 Tulosten johtopäätökset

Seuraavaksi kartoitustulokset käsitellään tutkimuskysymyksittäin. Opinnäytetyön tutkimuskysymyksiä oli selvittää, ovatko kisaajat tasavertaisia kisaluokissaan, onko luokkia sopiva määrä, voisiko luokittelujärjestelmää kehittää jollain tavalla ja miten

urheilijan määrittäminen kilpailuun sekä kilpailukelpoisuuden määrittäminen toteutuu Junior Games -kisoissa. Johtopäätöksien havainnollistamiseksi käytän kuvioita, joissa tulokset ovat näkyvillä. Kuviossa (n) tarkoittaa vastanneiden määrää.

8.1 Kisaajien tasavertaisuus kivaluokissa

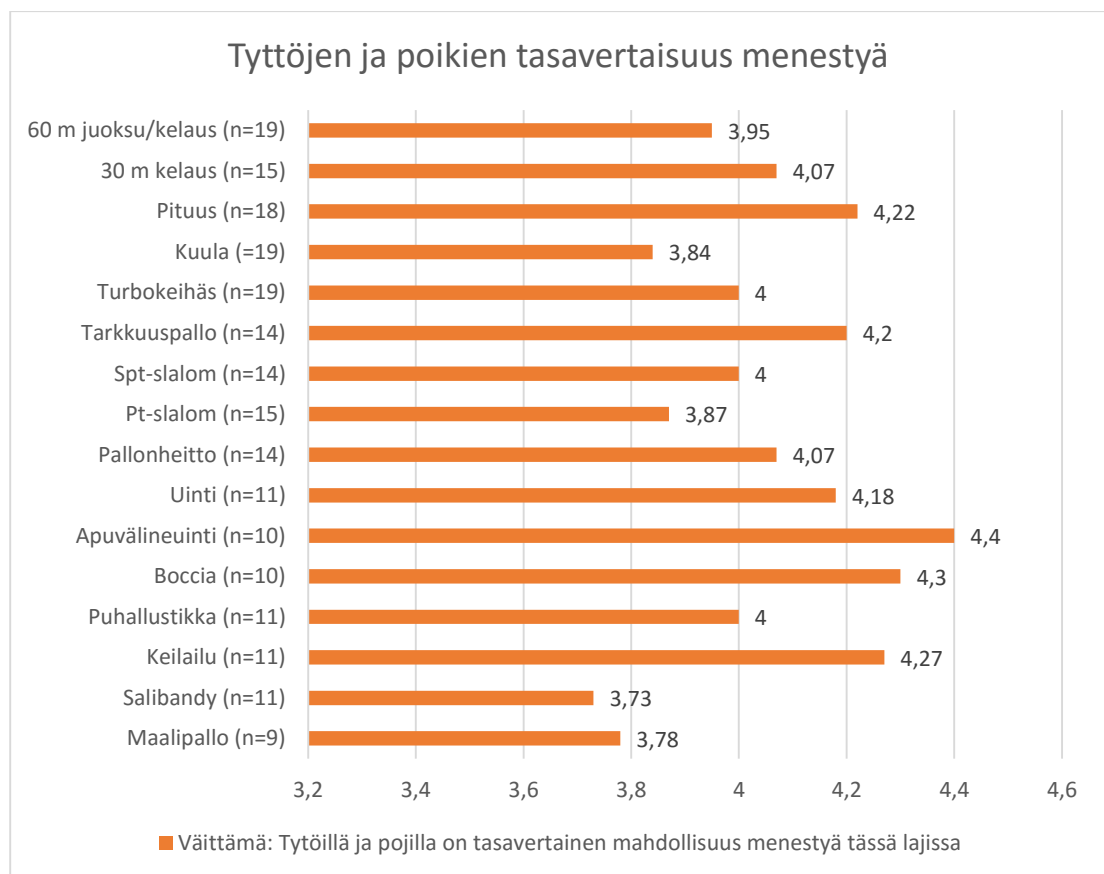
Kisaajien tasavertaisuutta selvitettiin jokaisen kivalajin kohdalla. Tasavertaisuutta selvitettiin sukupuolten ja eri ikäryhmien näkökulmasta. Ikäryhmien tasavertaisuutta selvitettiin väittämällä ”eri ikäryhmiä kohdellaan tasavertaisesti”.

Kuvio 9. Eri ikäryhmien tasavertainen kohtelu lajikohtaisesti.

Eri ikäryhmien tasavertainen kohtelua koskevan väittämän keskiarvot asettuivat välille 3.5–4.3 (ks. kuvio 5). Tasavertaisuus toteutuu parhaiten Junior Games -syyski-soissa pallonheitossa (keskiarvo 4,08) ja turbokeihäessä ja heikoiten taas pt-slalomeissa, kuulassa sekä juoksu- ja kelauslajeissa. Kevätkisoissa kaikista parhaiten tasavertaisuus toteutuu uinnissa ja apuvälineuinnissa ja heikoiten salibandyssä ja maali-pallossa.

Tasavertaisuutta tyttöjen ja poikien välillä selvitettiin väittämällä ”tyttöillä ja pojilla on tasavertaiset mahdollisuudet menestyä tässä lajissa”.

Kuvio 10. Tyttöjen ja poikien tasavertaisuus menestyä lajikohtaisesti.

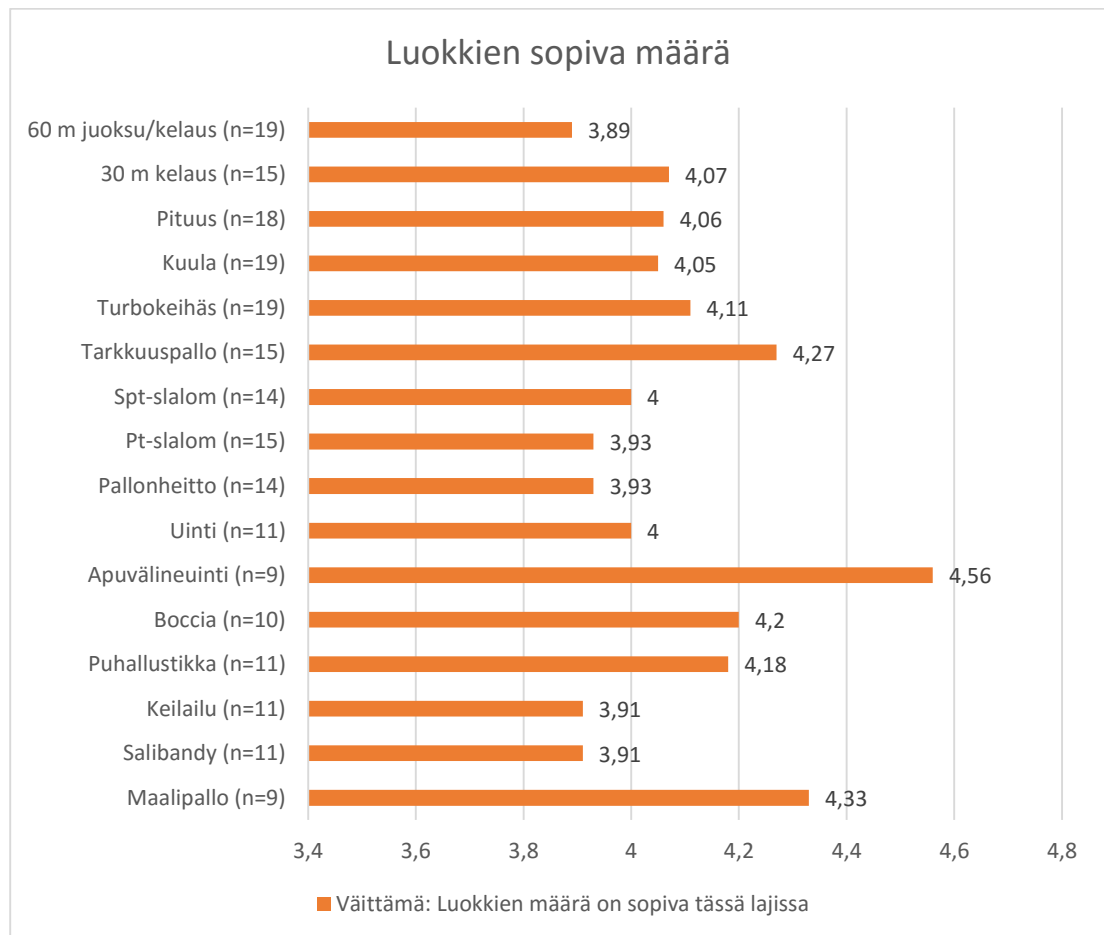
Tyttöjen ja poikien tasavertaisuus menestyä toteutuu vastausten perusteella todella hyvin, kun vastausten tulokset sijoittuvat välille 3.73–4.4 (ks. kuvio 7). Parhaiten tasavertaisuus toteutuu syyskisoissa pituushypyssä sekä tarkkuuspallossa. Parhaiten tyttöjen ja poikien tasavertainen mahdollisuus menestyä toteutuu kevätkisoissa uintilajeissa, bocciaassa ja keilailussa ja heikoiten taas salibandyssä.

Opinnäytetyössä kerrotaan vammaisurheilun perustuvan luokitteluun tasavertaisen kilpailutilanteen toteutumiseksi ja tasavertaisuuden linkittymistä yhdenvertaisuuslakiin; pyritään luomaan kilpailutilanne, jossa kisaajat ovat yhdenvertaisia toisiinsa nähden. Yhdenvertaisuus ja tasavertaisuus, kuinka tarkasti ne linkittyvät toisiinsa ja miten tasavertaisuus todella toteutuu Junior Games -kisoissa? Yhdenvertaisuudella tarkoitetaan kaikkien ihmisten samanarvoisuutta riippumatta henkilöön liittyvistä syistä, kuten iästä, sukupuolesta, terveydentilasta tai vammasta (yhdenvertaisuus.fi 2015). Eri sukupuolten välistä tasa-arvoa on määritetty laissa. Lain tarkoituksena on edistää miesten ja naisten välistä tasa-arvoa sekä estää sukupuoleen perustuva syrjintä (L 8.8.1986/609). Tasavertaisuus, tasapuolisuus ja tasa-arvoisuus ovat kaikki sanoja, joita käytetään usein samassa asiayhteydessä. Niillä kaikilla on kuitenkin yksi ja sama tarkoitus: kaikkien yhdenvertainen kohtelevinen.

Vammaisurheilussa kisaajat ovat eri-ikäisiä, eri sukupuolta olevia ja heillä on erilaiset vammat. Koko vammaisurheilun luokittelussa nämä asiat ovat juuri niitä, jotka tulee erityisesti ottaa huomioon tasavertaisen kilpailutilanteen toteutumiseksi. Joskus kuulee puhuttavan siitä, että tasavertaisuus nähdään asiana, jossa kaikkien tulisi tehdä samat asiat täysin samalla lailla. Jos tasavertaisuudella ajateltaisiin tarkoittavan sitä, niin olisiko tilanne enää yhdenvertainen jos kaikki, eri-ikäiset ja eri terveydentilassa olevat henkilöt käskettäisiin hypätä pituutta. Juuri tämän takia vammaisurheilun luokittelussa keskitytään tarkasti kisaajan kaikkiin ominaisuuksiin, jotta kilpailutilanne olisi mahdollisimman yhdenvertainen kaikille.

8.2 Luokkien määrä

Luokkien sopivaa määrää selvitettiin väittämällä ”luokkien määrä on sopiva tässä lajissa”.

Kuvio 11. Luokkien määrien sopivuus lajikohtaisesti.

Väittämä tuotti hyvät tulokset. Keskiarvot sijoittuivat asteikkovälille 3,89–4,56. Luokkien sopiva määrä koetaan selkeästi parhaimpana apuvälineuinnissa. Tuloksessa tulee ottaa huomioon se, että apuvälineuinnissa kisaajia ei luokitella. Ainoa ehto on, että kisaajan tulee olla vaikeavammaisen. Tämä kertoo sen, että yksi luokka kysei-

sessä lajissa koetaan hyvänä ja sopivana. Heikoin tulos tuli 60 m kelauksesta/juok-
susta sekä salibandystä ja keilailusta. Tämä ei sinänsä tullut yllätyksenä, sillä kyse-
lyssä kommentoitiin näiden lajien luokittelua useampaan kertaan.

8.3 Ryhmittäminen kilpailuun ja kilpailukelpoisuuden määrittäminen

Yksi luokittelun tehtävistä on ryhmittää kisaaja kilpailuun ja määrittää kilpailukelpoi-
suus. Kisaajan ryhmittäminen kilpailuun koettiin helpoksi. Sana ”helppo” toistui
useissa vastauksissa. Kyselyyn vastanneet kertovat luokittelun tapahtuvan koululla
pääosin yhdessä kollegoiden kanssa. Vastaajat korostivat, että luokittelua tehdessä
korostuu se, kuinka hyvin opettaja tuntee oppilaan, kisaajan. Mitä kauemmin opet-
taja on luokittelua tehnyt ja tuntunut oppilaat, on luokittelu varmasti sitä helpom-
paa. Oikeaa luokkaa pohtiessa opettajat kokevat yhteistyön kisaajan vanhempien
kanssa nähdään tärkeäksi. Vastaajat kokevat hyväksi sen, että kisaluokan ollessa epä-
selvä kisaajan kisaluokan voi vielä tarkistaa kisapaikalla.

Vastausten perusteella herää kysymyksiä: Kuinka paljon luokituksia loppujen lopuksi
kisapaikalla tehdään? Kisaajat ovat varmasti pääsääntöisesti luokiteltu jo etukäteen
kouluilla, mutta paljon tätä palvelua käytetään? Jos palvelua käytettäisiin enemmän,
voisiko sillä oli vaikutusta kisaajien yhdenvertaisemman kilpailutilanteen toteutu-
miseksi?

8.4 Kehittämisehdotukset

Useimmin toistuva kehittämissuositus koski tyttöjen ja poikien sarjoja, sillä 60 m
juoksussa/ kelauksessa, pituushypyssä ja salibandyssä ehdotettiin, että alle 13-vuoti-
aat tytöt ja pojat voisivat kilpailla samassa ryhmässä, mutta isommat erikseen.

Seuraavaksi useimmin tuotiin esiin kuulantyyntöön liittyviä kehittämisehdotuksia. Lajina kuula koetaan haastavaksi lajiksi etenkin, kun kyseessä on monivammainen kisaaja. Vanhemmilla pojilla on enemmän voimaa, mikä näin ollen tuo heille paremmat tulokset tyttöihin verrattuna. Kyselyyn vastanneet ehdottavat pallonheittoa lajiksi vain nuoremmille kisaajille ja vanhemmat kisaisivat kuulassa tai turbokeihäissä.

Turbokeihästä lajina kritisoidaan avoimessa luokassa. Kyselyyn vastanneet kokivat, että turbokeihään kenttä ei riitä avoimessa luokassa kisaaville. Avoimeen luokkaan ehdotetaan turbokeihään tilalle kuulaa ja esitetään, että Junior Games -kisoissa voisi olla pelkästään lajeja, joita voi kisata myös arvotasolla. Näin ollen lajista kiinnostunut nuori voisi alkaa sitä harrastamaan ja näin ollen myös menestyä siinä.

Junior Games -kisojen avajaisohjelmien osalta esitetään, että avajaisohjelmien tulee olla liikunnallista toimintaa, eikä kisaajia aliarvioivaa. Vastaajat kokivat, että yksi syy kisojen osallistumisen esteellä on tiedotuksen puute. Kisoissa on aina samat koulut. Ehkä kisoihin saataisiin houkutelua kouluja myös muualta tiedotuksen kehittämisen myötä. Lisäksi kyselyyn vastanneet toivovat, että kilpasarjaan saisi kannustettua enemmän väkeä. Nonstop-suoritustavan myötä kilpasarjalaiset joutuvat odottamaan ja jonottamaan pitkiä aikoja, jolloin kaikkiin lajeihin osallistuminen ei mahdollistu.

Uudeksi kilpailulajiksi ehdotetaan sähköpyörätuolisalibandyä. Kyselyyn vastanneet kokevat, että salibandyssä on liian vähän kisaajia, joten spt-salibandy toisi lajille lisää kisaajia. Kehitysvammaluokkaa ehdotetaan kehitettäväksi Special Olympics-henkeen, jolloin ensimmäiset tulokset tehtäisiin ns. luokittelukisana ja tämän jälkeen olisi varsinainen kisasuoritus ja jako divisiooniin.

Luokittelujärjestelmän kehittämiseen liittyviä ehdotuksia tuli poikkeuksellisen vähän.

Luokittelujärjestelmän muuttaminen ei ole muutenkaan itsestään selvää. Esimerkiksi Saari (Suomen Vammaisurheilu ja liikunta 2013/3, 18–19) toteaa, että luokittelun muuttaminen ei tapahdu hetkessä, vaan muutosten tulee perustua tutkimuksiin. Luokitteluiden tutkimuksia kuitenkin tehdään aktiivisesti eri vammairyhmissä sekä lajeissa, mutta Suomesta puuttuvat sekä koulutus että tutkijat.

8.5 Tulokset koulun henkilökunnan ja VAU ry:n toimihenkilöiden välillä

Tulosten analysointia tehdessä heräsi kiinnostus verrata tuloksia vastaajaryhmien välillä. Vastaajista suurin osa (15) oli opettajia ja ohjaajia ja loput (5) VAU ry:n toimihenkilöitä. Vastaajaryhmien välillä ei näkynyt suuria eroja. Yksi havainto vastauksista kuitenkin nousi esille: VAU ry:n toimihenkilöt eivät olleet yhtä tyytyväisiä kevätkisojen lajien luokittelujärjestelmään kuin koulujen opettajat ja ohjaajat (ks. taulukko 1).

täysin eri mieltä - täysin samaa mieltä	VAU	OPET	Yhteensä
1	0	0	0
2	1	0	1
3	2	1	3
4	2	0	2
5	0	3	3
Yhteensä	5	4	9

Kuvio 12. Maalipallo. Tytöillä ja pojilla on yhtä tasavertaiset mahdollisuudet menestyä tässä lajissa.

Kuvio 13 mukaan kysymykseen ”tyttöillä ja pojilla on yhtä tasavertaiset mahdollisuudet menestyä tässä lajissa” VAU ry:n vastaajat olivat väittämästä huomattavasti enemmän eri mieltä koulun henkilökuntaan verrattuna.

VAU ry:n toimihenkilöt toivat opettajiin verrattuna avoimissa kysymyksissä enemmän esille omia mielipiteitään. Tuloksissa on kuitenkin huomioitava, että VAU ry:n toimihenkilöitä oli huomattavasti vähemmän kuin kouluvastaajia. Vastauksista mikään yksittäinen kysymys tai väittämä ei noussut esille, mutta yleisesti ottaen VAU ry:n toimihenkilöt eivät olleet luokittelujärjestelmään yhtä tyytyväisiä.

Junior Games -kisojen luokittelujärjestelmään ja itse kisoihin ollaan tyytyväisiä. Kaikkien kysymysten kohdalla keskiarvo oli reilusti >3, mikä kertoo tyytyväisyydestä. Junior Games -kisoja pidetään tärkeänä tapahtumana vammaisille lapsille ja nuorille. Kisojen tyytyväisyydestä kertoo myös se, että vastanneista yhtä lukuun ottamatta kaikki (75 %) ovat osallistumassa kisoihin jatkossakin. Vastaajat kokevat, että Junior Games -kisojen tulisi toimia kuten nykyin; olla yhdistelmä hauskaa ja kilpailullista kisatapahtumaa lajiesittelyiden kanssa.

9 Pohdinta

9.1 Tulosten luotettavuus

Hirsjärven ym. (2009, 231–233) mukaan kaikissa tutkimuksissa pyritään arvioimaan tutkimuksen pätevyyttä ja luotettavuutta. Reliaabelius tarkoittaa tutkimuksen tulosten toistettavuutta, eli kykyä antaa ei-sattumanvaraisia tuloksia. Validius, pätevyys tarkoittaa tutkimuksen kykyä mitata juuri sitä, mitä on ollut tarkoitus mitata.

Opinnäytetyön kysymyksinä oli selvittää kisaajien tasavertaisuuden toteutumista luokittelujärjestelmässä, kisaloukkien sopivaa määrää, kilpailukelpoisuuden määrittämistä ja kilpailuun ryhmittämistä sekä saada mahdollisia kehittämissuhteita koko luokittelujärjestelmälle. Kyselyn tulosten ja niiden analysoinnin perusteella opinnäytetyötä voidaan pitää pätevänä, sillä kysymyksiin on saatu vastaus. Kysymykset käsiteltiin kaikki yksitellen, sillä haluttiin saada selkeää ja tarkkaa tietoa vastaajien mielipiteistä. Sen lisäksi vastauksia avattiin ja analysointiin erikseen opinnäytetyön tutkimuskysymyksittäin. Tulosten havainnollistamiseksi käytettiin kuvioita, mikä Hirsjärven ym. (2009, 263) mukaan on loistava keino havainnollistaa ja tiivistää tuloksia.

Hirsjärven ym. (2009, 195.) mukaan kysely on menetelmänä tehokas. Kysely säästää aikaa sekä vaivannäköä verrattuna esimerkiksi kasvotusten tehtävään haastatteluun. Kysely voidaan lähettää isolle joukolle kerralla ja tulosten analyysi tapahtuu helposti tietokoneen avulla. Kyselyyn liittyy myös haasteita. On mahdotonta tietää, kuinka vakavasti kyselyyn vastaajat ovat kyselyyn vastanneet. Ovatko he miettineet vastauksia huolella ja pitkään vai vastanneet vain umpimähkäisesti ”jotain”. Kyselyn kaikki kysymykset olivat ei-pakollisia, mikä mahdollisti kysymyksiin vastaamattomuuden. Kysymyksiä ei asetettu pakollisiksi, sillä kaikilla vastaajilla ei välttämättä ole kokemusta kaikista lajeista. Vastaustuloksissa tuleekin huomioida, että kevätkisoja koskeviin ky-

symyksiin tuli vähemmän vastauksia. Tämä näkyi kevätkisojen kysymysten vastaajamäärässä, sekä avoimissa kommentteissa, joissa vastaajat kertovat kevätkisojen olevan vieras tapahtuma.

Yksi kyselyn haaste on tieto siitä, minkä verran vastaajat kyselyyn liittyvistä asioista tietävät (Hirsjärvi ym. 2009, 195). Kysely lähetettiin yhteensä 35 henkilölle, joista 20 vastasi kyselyyn. Heistä 19 oli aiempaa kokemusta Junior Games -kisoista. Vastaajat olivat alan ammattilaisia; ohjaajia, opettajia ja VAU ry:n toimihenkilöitä. Vastaajat ovat siis tienneet ja ymmärtäneet sisällön, sillä heille Junior Games -kisat ovat entuudestaan tutut. Näin ollen myös kyselyn kysymykset eivät ole olleet heille täysin vieraita asioita. Hirsjärven ym. (2009, 196) mukaan erityisryhmälle (esimerkiksi fysioterapeutit) lähetetyssä kyselyssä vastausjoukko voikin olla normaalia suurempi. Vastausprosentti nousee suuremmaksi etenkin silloin, kun vastaaja kokee kyselyn aiheen tärkeäksi.

Kyselyn vastauksista tulee ilmi, että vastaajat ovat ymmärtäneet kysymykset. Kyselyyn oli kuitenkin jäänyt kaksi pientä virhettä; pallonheittoa koskevien kysymyksien alustuksessa kerron tarkkuuspallosta ja samoin kuulantyyön alustuksessa 60 m juoksusta ja kelauksesta. Vastaajat olivat silti ymmärtäneet kysymysten koskevan pääotsikoiden lajeja, mutta on varmasti saattanut sekaannuttaa heidän ajatuksiaan.

Tulosten tulokinnassa on perusteltava, mihin tutkija tulkintansa perustaa. Tätä voi avata esimerkiksi suorilla otteilla kyselyn vastauksista (Hirsjärvi ym. 2009, 233). Tässä opinnäytetyössä tämä toteutui, sillä kyselyn analysoinnissa käytettiin lainauksissa vastaajien kommentteja tuloksia avatessa.

Osana opinnäytetyön luotettavuutta pitää ottaa huomioon myös lähteiden käyttö. Lähteiden löytäminen oli melko haastavaa, mutta onneksi apua löytyi kirjaston henkilökunnan, toimeksiantajan sekä opinnäytetyön ohjaajan avustuksella. Silti lähteet

jäävät melko vähäisiksi. Internetlähteitä löytyi paljonkin, mutta kirjallisuudet jäivät huomattavasti työssä vähäisimmiksi. Opinnäytetyön aiheeseen liittyviä tutkimuksia ei löytänyt.

9.2 Jatkotutkimusehdotukset

Opinnäytetyön jatkotutkimusehdotuksia nousi opinnäytetyön työstämisen varrella, mutta etenkin opinnäytetyön valmistuttua. Yksi jatkotutkimusehdotus on selvittää luokittelujärjestelmää kisaajien, lasten ja nuorten näkökulmasta. Tämä näkökulma toisi arvokasta tietoa siitä, miten kisaajat itse kokevat luokittelun toimivan. Selvitys toisi mielenkiintoisen vertailun tälle kartoitukselle; onko koulun henkilökunnalla ja VAU ry:n toimihenkilöillä samanlainen ajatus ja näkökulma luokittelujärjestelmän toimivuudesta kuin itse kisaajilla?

Toinen jatkotutkimusidea liittyy tähän tutkimukseen; jos tämän kartoituksen myötä luokittelujärjestelmään tai kisajärjestelyihin tehdään muutoksia, olisi mielenkiintoista saada tietoa siitä, miten muutokset koetaan. Ovatko muutokset olleet hyviä ja miten muutokset näkyvät? Olisi mielenkiintoista saada tietoa siitä, miten muutosten jälkeen tehdyn kyselyn tulokset eroaisivat tähän kyselyyn verrattuna.

Kolmantena jatkotutkimusideana on selvitys luokittelujärjestelmän toimivuudesta haastattelua käyttäen. Toisiko eri aineistonkeruumenetelmä eri näkökulmia luokittelujärjestelmän toimivuuteen ja kertoisivatko kohdehenkilöt selkeämmin mielipiteitään ja mahdollisia kehittämissuhteita?

9.3 Opinnäytetyöprosessin pohdinta

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää Junior Games -vammaisurheilutapahtuman luokittelujärjestelmän toimivuutta. Tavoitteena oli, että toimeksiantaja Suomen Vammaisurheilu ja -liikunta VAU ry pystyisi hyödyntämään tutkimustuloksia kehittäessään Junior Games -kisojen luokittelujärjestelmän toimintaa.

Opinnäytetyö ei edennyt aivan alkuperäisen opinnäytetyösuunnitelman mukaisesti. Prosessin edetessä opinnäytetyön aikataulu sekä selvityksen laajuus muuttuivat. Opinnäytetyön valmiiksi saamiselle ei ollut entuudestaan asetettu tarkkaa palautuspäivää, mutta ajatuksena oli tehdä opinnäytetyö tiiviimmän aikataulun mukaisesti, jolloin palautus olisi ollut heti kesän jälkeen 2015. Aikataulu kuitenkin venyi muiden opintojen sekä töiden takia. Alkuperäisenä suunnitelmana oli kartoittaa Junior Games -syyskisojen luokittelujärjestelmää. Syyskisojen opettajapalaverissa aihe-esittelyn pohjalta saatujen yhteystietojen määrä jäi kuitenkin todella vähäiseksi (8 henkilöä), joten kyselyyn tarvittiin lisää osallistujia. Toimeksiantajan puolesta ehdotettiin kevätkisojen ottamista mukaan tarkasteluun ja tätä myötä myös VAU ry:n toimihenkilöt lisättiin kohderyhmään. Muutokset olivat välttämättömiä, mutta aikaa vieviä, sillä tässä vaiheessa kysely oli jo lähes valmis. Lisäksi kevätkisat olivat tapahtumana vieraampi, mikä vaati aiheeseen perehtymistä sekä siitä teorian kirjoittamista työhön. Opinnäytetyötä työstettiin intensiivisemmin ja tiiviimmällä aikataululla vuoden 2015 lopulla. Mikäli työn hiomiselle olisi jäänyt vielä enemmän aikaa, olisi työn lähde- materiaaliin sekä pohdintaan voisi panostaa entistä enemmän.

Yhteistyö toimeksiantajan kanssa toimi hyvin. Toimeksiantaja antoi ohjeita kyselyn laatimiseen ja toi ilmi, mitä heidän näkökulmastaan on tärkeä selvittää. Toimeksiantaja toi esille myös lähteitä, joissa oli arvokasta tietoa opinnäytetyöhön liittyen. Opinnäytetyön työstämisen tukena oli aktiivisesti mukana myös opinnäytetyön ohjaaja Maija Jylhä, joka antoi jatkuvasti vinkkejä opinnäytetyöhön. Lisäksi Jylhä oli tukena

jokaisessa opinnäytetyön vaiheessa kannustaen, tukien, neuvoen ja ohjaten. Opinnäytetyön työstäminen on ollut ajoittain haastavaa, mutta silti kokoajan erittäin mielenkiintoista johtuen suuresta mielenkiinnosta vammaisurheilua kohtaan.

Lähteet

Aivovammaliitto. 2015. Aivovammat. Viitattu 2.12.2015.

<http://www.aivovammaliitto.fi/aivovammat/>.

Aivovaurio.fi. 2015. Mikä on aivovamma? Viitattu 2.12.2015.

http://www.aivovaurio.fi/aivovamma/aivovamma/mika_on_aivovamma/.

Autti-Rämö, I, 2004. CP-vammaisuus. Teoksessa Sillanpää, M.

& Herrgård, E. & Iivanainen, M., Koivikko, M. & Rantala, H. (toim.) Lastenneurologia. Duodecim. Jyväskylä: Gummeruksen Kirjapaino Oy.

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2009. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Gummerus.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2013. Tutki ja kirjoita. 15. – 16. p. Helsinki: Tammi.

Huovinen, T., Niemelä, S. & Rintala, P. 2012. Soveltava Liikunta. Helsinki: Liikuntatieteellisen seuran julkaisu nro 168.

HUS. 2015. Elinsiirrot. Viitattu 2.12.2015.

<http://www.hus.fi/sairaanhoito/sairaanhoitopalvelut/elinsiirrot/Sivut/default.aspx>.

Huttunen, M. 2014. Autismi. Terveyskirjasto. Lääkärikirja Duodecim. 13.9.2014. Viitattu 5.12.2015.

<http://www.kaypahoito.fi/web/kh/suosituksset/suositus;jsessionid=3339E0D02FFC82EE34F7BDDC0D361AEF?id=hoi50061>.

ICF. Toimintakyvyn, toimintarajoitteiden ja terveyden kansainvälinen luokitus. Stakes. Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy, 2006.

IPC Classification Code and International Standards. 2007. International Paralympic Committee. Viitattu 13.10.2015.

http://www.paralympic.org/sites/default/files/document/120201084329386_2008_2_classification_code6_0.pdf.

International Paralympic Committee IPC 2015a. Paralympic games. Viitattu 22.11.2015.

<http://www.paralympic.org/the-ipc/paralympic-games>.

International Paralympic Committee IPC 2015b. Sport specific classification. Viitattu 18.2.2015.

<http://www.paralympic.org/classification/sport-specific>.

International Paralympic Committee IPC. 2015c. Classification. Viitattu 17.2.2015.
<http://www.paralympic.org/classification>.

Invalidiliitto. 2015. Selkäydinvammat. Viitattu 30.12.2015.
http://www.invalidiliitto.fi/portal/fi/toiminta/tietoa_vammaryhmista/selkaydinvammat/.

Invalidiliiton Käpylän Kuntoutuskeskus. 2011. Selkäydinvammapotilaan asento- ja liikehoito-opas. Helsinki: Printmill Oy.

Jalanko, H. 2010. Elinsiirto. Lääkärikirja Duodecim. 28.9.2010.
http://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=dlk00116.

Junior Games. 2012. Junior Games -luokittelu. Viitattu 25.2.2015.
http://www.vammaisurheilu.fi/images/tiedostot/juniorgames/syyskisat_2014_luokittelu.pdf.

Junior Games. 2014. Syyskisat, Jyväskylä 26.11.2014. Suomen Vammaisurheilu ja -liikunta VAU ry. Helsinki: Printmix Oy.

Junior Games -säännöt. 2015. Päivitetty 11.9.2015. Viitattu 19.11.2015.
http://www.vammaisurheilu.fi/images/tiedostot/juniorgames/syyskisat_2015_saannot.pdf.

Jyväskylän yliopisto. 2015a. Koppa. Tutkimusstrategiat. Viitattu 2.12.2015.
<https://koppa.iyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat>.

Jyväskylän yliopisto. 2015b. Koppa. Kokeellinen tutkimus. Viitattu 17.11.2015.
<https://koppa.iyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/kokeellinen-tutkimus>.

Jyväskylän yliopisto. 2015c. Koppa. Laadullinen tutkimus. Viitattu 17.11.2015.
<https://koppa.iyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/laadullinen-tutkimus>.

Kaski, M. (toim.), Manninen, A. & Pihko, H. 2012. Kehitysvammaisuus. Helsinki: Sanna Pro Oy.

KV-tietopankki. 2015a. Rinnekoti-Säätiö. Kehitysvammaisuus. Viitattu 1.12.2015.
<http://www.kvtietopankki.fi/kehitysvammaisuus/>.

KV-tietopankki. 2015b. Rinnekoti-säätiö. CP-vamma. Viitattu 2.12.2015.
<http://www.kvtietopankki.fi/oireyhtymat/c/cp/>.

Kehitysvammaisten Tukiliitto ry. 2015. Tietoa kehitysvammasta. Viitattu 1.12.2015.
<http://www.kvtl.fi/fi/kehitysvamma->

Käypähoito. 2013. ADHD (aktiivisuuden ja tarkkaavuuden häiriö, lapset ja nuoret). Julkaistu 8.10.2013. Viitattu 5.12.2015.

<http://www.kaypahoito.fi/web/kh/suosituksset/suositus;jsessionid=3339E0D02FFC82EE34F7BDCC0D361AEF?id=hoi50061>.

L 8.8.1986/609. Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta. Säädös säädöstietopankki Finlexin sivuilla. Viitattu 7.12.2015. [Http://www.finlex.fi](http://www.finlex.fi), ajantasainen lainsäädäntö.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1986/19860609>.

L 2.3.2001/189. Yhdenvertaisuus. Säädös säädöstietopankki Finlexin sivuilla. Viitattu 30.11.2015. [Http://www.finlex.fi](http://www.finlex.fi), ajantasainen lainsäädäntö.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990731#a4.11.2011-1112>.

Munuais- ja maksaliitto. 2015a. Munuaispotilaan opas. Dialyysi eli keinomunuais-hoito. Viitattu 2.12.2015.

http://www.musili.fi/munuaispotilaan_opas/munuaispotilaan_opas/dialyysi_eli_keinomunuaishoito.

Munuais- ja maksaliitto. 2015b. Munuaispotilaan opas. Lapsi ja nuori munuaispotilaana. Viitattu 2.12.2015.

http://www.musili.fi/munuaispotilaan_opas/munuaispotilaan_opas/lapsi_ja_nuori_munuaispotilaana.

Näkövammaisten Keskusliitto ry. 2015. Näkövammaisuuden määritelmä. Viitattu 2.12.2015.

<http://www.nkl.fi/fi/etusivu/nakeminen/maaritys>.

Paralympiakomitea. 2015a. Luokittelu. Viitattu 17.2.2015.

<http://www.sport.fi/paralympiakomitea/luokittelu>.

Paralympiakomitea. 2015b. Viitattu 22.11.2015.

<http://www.sport.fi/paralympiakomitea/paralympialaiset--2>.

Rudanko, S-L. 2005. Näkövammat. Terveyskirjasto Duodecim. Suomalaisten terveys 18.7.2005.

http://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=suo00036.

Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. 2006. KvaliMOTV - Sisällönanalyysi. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto. Viitattu 5.12.2015.

http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L7_3_2.html.

Saari, A. 2015. Tutkimuspäällikkö. Suomen Vammaisurheilu ja -liikunta VAU ry. Henkilökohtainen toimeksianto 21.5.2015.

Saari, A. 2013. Luokittelu ja teknologia – Vammaisurheilun kuumat perunat. Suomen Vammaisurheilu ja -liikunta 3/2013, 18–19.

http://www.vammaisurheilu.fi/images/tiedostot/Lehti/2013_03_vammaisurheilu_ja_-liikunta.pdf.

Saari, A. & Määttä, M. 2015. Vammaisuus ja liikunta. Teoksessa Viikari-Juntura, E. (toim.), Salminen, J. (toim.), Pohjalainen, T. (toim.), Mikkelsen, M. (toim.), Arokoski, J. (toim.), Alaranta, H. (toim.) & Ahoniemi, E. Fysiatría. Duodecim. Helsinki. E-kirja. 4.8.2015.

http://www.terveysportti.fi.ezproxy.jamk.fi:2048/dtk/oppi/koti?p_artikkeli=inf04501&p_selaus=15738.

Sillanpää, M. 2004. Muiden sairauksien neurologiset oireet. Teoksessa Sillanpää, M. & Herrgård, E. & Iivanainen, M., Koivikko, M. & Rantala, H. (toim.) Lastenneurologia. Duodecim. Jyväskylä: Gummeruksen Kirjapaino Oy.

Suomen Vammaisurheilu ja -liikunta VAU ry. 2015a. Yleisesti VAU:sta. Viitattu 27.8.2015.

<http://www.vammaisurheilu.fi/mika-on-vau/yleisesti-vausta>.

Suomen Vammaisurheilu ja -liikunta VAU ry. 2015b. Mikä on Special Olympics? Viitattu 18.11.2015.

<http://www.vammaisurheilu.fi/special-olympics/mika-on-special-olympics>.

Suomen Vammaisurheilu ja -liikunta VAU ry. 2015c. Junior Games. Viitattu 25.2.2015.

<http://www.vammaisurheilu.fi/liikunta-ja-urheilu/lapset-ja-nuoret/junior-games>.

Suomen Vammaisurheilu ja liikunta VAU ry. 2015d. Boccia. Viitattu 3.12.2015.

<http://www.vammaisurheilu.fi/liikunta-ja-urheilu/lajit/boccia/saannot-ja-luokittelu>.

Talvitie, U., Karppi, S-L. & Mansikkamäki, T. 2006. Fysioterapia. Helsinki: Edita.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. 2015a. Toimintakyky. Viitattu 19.10.2015.

<https://www.thl.fi/fi/web/toimintakyky/mita-toimintakyky-on>.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2015b. Toimintakyvyn arviointi. Viitattu 20.10.2015.

<https://www.thl.fi/fi/web/vammaispalvelujen-kasikirja/palvelujen-jarjestamisprosessi/palvelutarpeen-selvittaminen/toimintakyvyn-arviointi>.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. 2014. ICF-luokitus. Viitattu 5.11.2015.

<https://www.thl.fi/fi/web/toimintakyky/icf-luokitus/icf-kuuluu-who-n-luokitusperheeseen>.

Terveyskirjasto. 2015. Duodecim. Selkäydinvamma. Viitattu 1.12.2015.

http://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=khp00028.

Vernerinet. 2015. Kehitysvamma-alan verkkopalvelu. Kehitysvammaisuus. Viitattu 1.12.2015.

<http://verneri.net/yleis/kehitysvammaisuus>.

VAU:n säännöt. 2009. Ennakkotarkastettu 2.6.2009. Viitattu 5.12.2009.

http://www.vammaisurheilu.fi/images/tiedostot/VAU-dokumentit/vau_saannot.pdf.

Vernerinet. 2014. Kehitysvamma-alan verkkopalvelu. Kehitysvammaisuuden diagnostiikka. Viitattu 1.12.2015.

<http://verneri.net/yleis/kehitysvammaisuuden-diagnostiikka>.

Webropol Oy. 2015. Käyttötarkoitukset. Viitattu 22.11.2015.

<http://webropol.fi/kayttotarkoitukset/>.

Yhdenvertaisuus.fi. 2015. Yhdenvertaisuus. Viitattu 7.12.2015.

<http://www.yhdenvertaisuus.fi/yhdenvertaisuus/lainsaadanto/>.

Kuvälähteet

Kuvio 1. VAU:n visio 2021.

http://www.vammaisurheilu.fi/images/tiedostot/ladattavat-tiedostot/vau_visio_2021.pdf

Liitteet

LIITE 1. SAATETEKSTI

Hei, olen fysioterapeuttiopiskelija Tea Grönvall Jyväskylän Ammattikorkeakoulusta. Teen opinnäytetyötä Junior Games -kisojen luokittelujärjestelmästä. Opinnäytetyöni toimeksiantajana toimii Suomen Vammaisurheilu ja -liikunta VAU ry.

Kysely (linkki viestin lopussa) on tarkoitettu Junior Games -kisoihin osallistuneille opettajille ja ohjaajille sekä VAU ry:n toimihenkilöille. Kyselyn vastauksien perusteella tullaan analysoimaan Junior Games -kisojen luokittelujärjestelmän toimivuutta. Vastaamalla kyselyyn saamme arvokasta tietoa luokittelun tämänhetkisestä toimivuudesta. Jokaisen kyselyyn osallistuneen vastaukset ovat tärkeitä.

Tuloksia ei käsitellä koulu- eikä vastaajakohtaisesti. Tulosten analysoinnin jälkeen vastaukset hävitetään.

Kyselyyn vastaaminen kestää noin 5-10 minuuttia. Voit halutessasi keskeyttää kyselyyn vastaamisen ja keskustella vastauksista kollegoidesi kanssa. Toivon, että vastaatte mahdollisimman pian.

Linkki kyselyyn: <https://www.webpolsurveys.com/S/3818D4B8EA4320B9.par>

Kiitos jo etukäteen vastauksestanne!

Tea Grönvall

Jyväskylän Ammattikorkeakoulu

LIITE 2. KYSELY

Junior Games -kilpailujen luokittelua ja kehittämistä koskeva kysely

I Vastaajan taustatiedot

Valitse roolisi Junior Games -kisoissa

- VAU:n toimihenkilö
- Koulun henkilökunta

Esitiedot

Nimi

Sähköposti

Koulu

Ammattinimike

Miten määrittelisit Junior Games -kokemuksesi (kuinka usein olet ollut mukana JG-kisoissa viimeisten kymmenen vuoden aikana)?

- Olen konkari (osallistunut yli 4 kertaa)
- Asia on tuttu (osallistunut 1-3 kertaa)
- En ole osallistunut JG -kisoihin

Kuinka hyvin tunnet syksyn Junior Games -kisojen lajit ja luokittelun?

- Hyvin
- Jonkin verran
- En lainkaan

Kuka koulussanne arvioi/luokittelee oppilaan Junior Games -kisojen kilpailuluokan selvittämiseksi?

”HUOM! Opettajilla on velvollisuus selvittää epävarmat luokitukset ja sarjajaot etukäteen erityisesti alle 16- ja alle 19-vuotiaiden kilpasarjojen osallistujien osalta.” (Junior Games -luokittelu 2012).

Jn Minä yksin

Jn Minä yhdessä kollegoiden kanssa

Jn Joku muu, kuka

Jos olet osallistunut luokitteluun, miten se on onnistunut? Oliko luokittelu helppoa/ vaikeaa? Perustele vastauksesi.

	5
	6

II Junior Games -kilpailujen luokittelun toimivuus ja kehittämistarpeet

Seuraavassa sinua pyydetään arvioimaan syyskisojen luokittelujärjestelmän toimivuutta ja reilua oppilaiden näkökulmasta eri lajeissa. Arvioi viimeisimmän kilpailutapahtuman mukaan. Arvioi lajin kilpailujärjestelmän ja luokittelun toimivuutta ja mielekkyyttä asteikolla 1-5 (1=eri mieltä, 5=samaa mieltä)

Syyskiset, 60 m juoksu/ kelaus

Jos et ole osallistunut syyskisoihin, voit hypätä kevätkisoja käsitteleviin kysymyksiin. 60 metrin juoksu/ kelaus on lajina liikuntavammaisten luokissa L4-5, avoimissa luokissa 1-2, näkövammaisten luokissa B1-2, sekä kehitysvammaisten ja elinsiirtourheilijoiden luokissa.

Laji on mielekäs ja toimiva näille luokille.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	Jn	Jn	Jn	Jn	Jn	täysin samaa mieltä

Luokkien määrä on sopiva tässä lajissa.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	Jn	Jn	Jn	Jn	Jn	täysin samaa mieltä

Tytöillä ja pojilla on yhtä tasavertaiset mahdollisuudet menestyä tässä lajissa.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	Jn	Jn	Jn	Jn	Jn	täysin samaa mieltä

Eri ikäryhmiä kohdellaan tasavertaisesti.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	Jn	Jn	Jn	Jn	Jn	täysin samaa mieltä

Luokittelu on selkeä ja reilu.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	täysin samaa mieltä

Kehittämisehdotuksia

Syyskiset, 30m kelaus

30 metrin juoksu/ kelaus on lajina liikuntavammaisten luokassa L2.

Laji on mielekäs ja toimiva näille luokille.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	täysin samaa mieltä

Luokkien määrä on sopiva tässä lajissa.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	täysin samaa mieltä

Tytöillä ja pojilla on yhtä tasavertaiset mahdollisuudet menestyä tässä lajissa.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	täysin samaa mieltä

Eri ikäryhmiä kohdellaan tasavertaisesti.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	täysin samaa mieltä

Luokittelu on selkeä ja reilu.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	täysin samaa mieltä

Kehittämisehdotuksia

Syyskiset, pituus

Pituushyppy on lajina avoimissa luokissa A1-2, näkövammaisten luokissa B1-2, sekä kehitysvammaisten ja elinsiirtourheilijoiden luokissa.

Laji on mielekäs ja toimiva näille luokille.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	täysin samaa mieltä

Luokkien määrä on sopiva tässä lajissa.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	täysin samaa mieltä

Tytöillä ja pojilla on yhtä tasavertaiset mahdollisuudet menestyä tässä lajissa.

	1	2	3	4	5	
Täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	täysin samaa mieltä

Eri ikäryhmiä kohdellaan tasavertaisesti.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	täysin samaa mieltä

Luokittelu on selkeä ja reilu.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	täysin samaa mieltä

Kehittämisehdotuksia

Syyskiset, kuula

60 metrin juoksu/ kelaus on lajina liikuntavammaisten luokissa L4-5, näkövammaisten luokissa B1-2 sekä kehitysvammaisten

Luokkien määrä on sopiva tässä lajissa.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	täysin samaa mieltä

Tytöillä ja pojilla on yhtä tasavertaiset mahdollisuudet menestyä tässä lajissa.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	täysin samaa mieltä

Eri ikäryhmiä kohdellaan tasavertaisesti.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	täysin samaa mieltä

Luokittelu on selkeä ja reilu.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	täysin samaa mieltä

Kehittämisehdotuksia

Syyskiset, tarkkuuspallo

Tarkkuuspallo on lajina liikuntavammaisten luokissa L1-2.

Laji on mielekäs ja toimiva näille luokille.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	täysin samaa mieltä

Luokkien määrä on sopiva tässä lajissa.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	täysin samaa mieltä

Tytöillä ja pojilla on yhtä tasavertaiset mahdollisuudet menestyä tässä lajissa.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	täysin samaa mieltä

Eri ikäryhmiä kohdellaan tasavertaisesti.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	täysin samaa mieltä

Luokittelu on selkeä ja reilu.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	täysin samaa mieltä

Kehittämisehdotuksia

Syyskisar, spt-slalom

Spt-slalom on lajina liikuntavammaisten luokassa L1.

Laji on mielekäs ja toimiva näille luokille.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	täysin samaa mieltä

Luokkien määrä on sopiva tässä lajissa.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	täysin samaa mieltä

Tytöillä ja pojilla on yhtä tasavertaiset mahdollisuudet menestyä tässä lajissa.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	täysin samaa mieltä

Eri ikäryhmiä kohdellaan tasavertaisesti.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	täysin samaa mieltä

Luokittelu on selkeä ja reilu.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	Jn	Jn	Jn	Jn	Jn	täysin samaa mieltä

Kehittämisehdotuksia

Syyskisar, pt-slalom

Pt-slalom on lajina liikuntavammaisten luokissa L2-3.

Laji on mielekäs ja toimiva näille luokille.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	Jn	Jn	Jn	Jn	Jn	täysin samaa mieltä

Luokkien määrä on sopiva tässä lajissa.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	Jn	Jn	Jn	Jn	Jn	täysin samaa mieltä

Tytöillä ja pojilla on yhtä tasavertaiset mahdollisuudet menestyä tässä lajissa.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	Jn	Jn	Jn	Jn	Jn	täysin samaa mieltä

Eri ikäryhmiä kohdellaan tasavertaisesti.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	Jn	Jn	Jn	Jn	Jn	täysin samaa mieltä

Luokittelu on selkeä ja reilu.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	Jn	Jn	Jn	Jn	Jn	täysin samaa mieltä

Kehittämisehdotuksia

Syyskiset, pallonheitto

Tarkkuuspallo on lajina liikuntavammaisten luokassa L3.

Laji on mielekäs ja toimiva näille luokille.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	Jn	Jn	Jn	Jn	Jn	täysin samaa mieltä

Luokkien määrä on sopiva tässä lajissa.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	Jn	Jn	Jn	Jn	Jn	täysin samaa mieltä

Tytöillä ja pojilla on yhtä tasavertaiset mahdollisuudet menestyä tässä lajissa.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	Jn	Jn	Jn	Jn	Jn	täysin samaa mieltä

Eri ikäryhmiä kohdellaan tasavertaisesti.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	Jn	Jn	Jn	Jn	Jn	täysin samaa mieltä

Luokittelu on selkeä ja reilu.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	Jn	Jn	Jn	Jn	Jn	täysin samaa mieltä

Kehittämisehdotuksia

Kevätkiset, uinti

Uinti on lajina liikuntavammaisten luokissa S1-10, näkövammaisten luokissa S11-12, kehitysvammaisten luokassa S14 sekä luokassa muut vammaryhmät A (avoin luokka).

Tytöillä ja pojilla on yhtä tasavertaiset mahdollisuudet menestyä tässä lajissa.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	täysin samaa mieltä

Eri ikäryhmiä kohdellaan tasavertaisesti.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	täysin samaa mieltä

Luokittelu on selkeä ja reilu.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	täysin samaa mieltä

Kehittämisehdotuksia

Kevätkisat, boccia

Kilpailuluokkia on kaksi: vaikeavammaiset (luokka 1) ja muut (luokka 2). Vaikeavammaisten sarjaan saavat osallistua kilpailijat, jotka käyttävät pyörätuolia päivittäisessä elämässä ja molemmissa käsissä on vammaa. Yksi alle 18-vuotiaiden ikäsarja.

Laji on mielekäs ja toimiva näille luokille.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	täysin samaa mieltä

Luokkien määrä on sopiva tässä lajissa.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	täysin samaa mieltä

Tytöillä ja pojilla on yhtä tasavertaiset mahdollisuudet menestyä tässä lajissa.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	täysin samaa mieltä

Eri ikäryhmiä kohdellaan tasavertaisesti.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	täysin samaa mieltä

Luokittelu on selkeä ja reilu.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	täysin samaa mieltä

Kehittämisehdotuksia

Kevätkisat, puhallustikka

Puhallustikassa kisataan kahdessa eri luokassa. Luokka 1 soveltuu kilpailijoille, jotka tarvitsevat avustajaa ja/tai joiden puhallusvoima ei riitä. Avustajan on seisottava kilpailijan sivulla koko suorituksen ajan (apuvälinein). Luokka 2 on kilpailijoille, jotka eivät tarvitse avustajaa. Kilpailija voi suorittaa suorituksensa istuen tai seisten (ilman apuvälineitä).

Laji on mielekäs ja toimiva näille luokille.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	täysin samaa mieltä

Luokkien määrä on sopiva tässä lajissa.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	täysin samaa mieltä

Tytöillä ja pojilla on yhtä tasavertaiset mahdollisuudet menestyä tässä lajissa.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	täysin samaa mieltä

Eri ikäryhmiä kohdellaan tasavertaisesti.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	täysin samaa mieltä

Luokittelu on selkeä ja reilu.

	1	2	3	4	5	
--	---	---	---	---	---	--

täysin eri mieltä

Jn

Jn

Jn

Jn

Jn

täysin samaa mieltä

Kehittämisehdotuksia

Kevätkisat, keilailu

Keilailussa kisataan kahdessa eri luokassa. Luokka 1: Kilpailija saa käyttää suoritukseen keilailun apuvälineitä, kuten suuntakaidetta vauhtiradan reunassa (näkövammaiset), vierityskourua tai kahvapalloa. Luokka 2: Kilpailija keilaa ilman apuvälineitä.

Laji on mielekäs ja toimiva näille luokille.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	Jn	Jn	Jn	Jn	Jn	täysin samaa mieltä

Luokkien määrä on sopiva tässä lajissa.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	Jn	Jn	Jn	Jn	Jn	täysin samaa mieltä

Tytöillä ja pojilla on yhtä tasavertaiset mahdollisuudet menestyä tässä lajissa.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	Jn	Jn	Jn	Jn	Jn	täysin samaa mieltä

Eri ikäryhmiä kohdellaan tasavertaisesti.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	Jn	Jn	Jn	Jn	Jn	täysin samaa mieltä

Luokittelu on selkeä ja reilu.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	Jn	Jn	Jn	Jn	Jn	täysin samaa mieltä

Kehittämisehdotuksia

Kevätkisat, Salibandy

Kilpailusarjoja on kaksi: kävelevät ja sekararja. Kävelevien sarjaan voivat osallistua koulut sekajoukkueilla. Joukkueessa voi pelata eri vammaryhmiä sekaisin sekä tyttöjä ja poikia sekaisin. Yläikäraja on 18 vuotta. HUOM! Joukkueessa saa olla yksi yli 18-vuotias pelaaja. Sekasarjaan voivat osallistua sekä manuaalin että sähköpyörätuolin käyttäjät ja kävelevät.

Laji on mielekäs ja toimiva näille luokille.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	täysin samaa mieltä

Luokkien määrä on sopiva tässä lajissa.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	täysin samaa mieltä

Tytöillä ja pojilla on yhtä tasavertaiset mahdollisuudet menestyä tässä lajissa.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	täysin samaa mieltä

Eri ikäryhmiä kohdellaan tasavertaisesti.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	täysin samaa mieltä

Luokittelu on selkeä ja reilu.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	täysin samaa mieltä

Kehittämisehdotuksia

Kevätkisat, maalipallo

Maalipallossa on yksi sarja, jossa kisaavat kaikki alle 18-vuotiaat.

Laji on mielekäs ja toimiva näille luokille.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	täysin samaa mieltä

Luokkien määrä on sopiva tässä lajissa.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	täysin samaa mieltä

Tytöillä ja pojilla on yhtä tasavertaiset mahdollisuudet menestyä tässä lajissa.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	täysin samaa mieltä

Eri ikäryhmiä kohdellaan tasavertaisesti.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	täysin samaa mieltä

Luokittelu on selkeä ja reilu.

	1	2	3	4	5	
täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	täysin samaa mieltä

Kehittämisehdotuksia

Koetko Avoimen luokan "yhtä arvokkaaksi" muiden luokkien kanssa? Perustele vastauksesi.

Onko nimi *Avoim luokka* harhaanjohtava? Onko sinulla luokalle muuta nimiehdotusta?

Jos oppilas ei mielestäsi ollut tasavertaisessa asemassa muihin kisaajiin nähden, niin minkä koit olevan syynä?

Kisaajalle oli vaikeaa löytää sopivaa luokkaa

Jn Kisaaja oltiin luokiteltu väärään luokkaan

Jn Joku muu, mikä?

Vammadiagnoosin lisäksi luokittelu pohjautuu oppilaan toimintakyvyn arviointiin. Miten koet tämän? Onko hyvä/ huono asia? Onko tarpeeksi tarkkaa? Perustele vastauksesi.

Eri luokissa kisalajit ovat määritelty etukäteen. Miten koet tämän, onko hyvä/ huono asia?

CP-vammainen voi kisata monessa eri luokassa. Miten koet tämän?

Voit valita useamman vaihtoehdon.

- On hyvä, että he voivat kisata monessa eri luokassa
- CP-vammainen ei ole aina tasavertainen, kun hän kisaa muiden ei CP-vammaisten kanssa
- CP-vammaisille pitäisi olla täysin oma kilpailuluokka

Vapaa kommentti:

”Juoksu, hyppy- ja heittokyky saattavat vaihdella eri oppilaiden kohdalla huomattavasti.” Näin lukee Junior Games -luokittelussa luokassa Kehitysvammaiset (K). Oliko tämä havaittavissa?

III Ajatuksia tulevaisuuteen/ muut terveiset

Aiotteko jatkossakin osallistua Junior Games -kisoihin?

Jn Kyllä, kevät- sekä syyskisoihin

Jn Kyllä, kerran vuodessa

Jn Kyllä, tilanteen mukaan. Emme välttämättä joka vuosi.

Todennäköisesti emme,

Jn miksi?

Mitkä ovat edustamasi tahon näkökulmasta suurimmat esteet Junior Games -kisoihin osallistumiselle?

Mihin suuntaan Junior Games -kisoja pitäisi kehittää?

Vastaa kyllä tai ei.

Kyllä Ei

Hauskuus ja osallisuus, matalan kynnyksen liikuntatapahtuma kaikille

Jn Jn

Kilpailullisuus, motivoiva monen lajin kisatapahtuma vammaisurheilijan polusta kiinnostuneille

Jn Jn

Kuten nytkin, yhdistelmä hauskaa ja kilpailullista, lisättynä lajiesittelyillä

Jn Jn

Mitä uusia lajeja tai liikuntamuotoja ehdottaisit mukaan lajivalikoimaan?

Onko sinulla muita toiveita tai ehdotuksia Junior Games -kilpailujen kehittämiseksi?

Sana on vapaa, voit kertoa tähän vapaasti mielipiteitäs ja ajatuksiasi JG -kisojen luokittelujärjestelmästä.

Keskeytä

0% valmiina

